

218/2003 Sb.

ZÁKON

ze dne 25. června 2003 o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů

(zákon o soudnictví ve věcech mládeže)

Změna: [383/2005 Sb.](#)
Změna: [253/2006 Sb.](#)
Změna: [345/2007 Sb.](#)
Změna: [129/2008 Sb.](#)
Změna: [41/2009 Sb.](#)
Změna: [181/2011 Sb.](#)
Změna: [301/2011 Sb.](#)
Změna: [357/2011 Sb.](#), [459/2011 Sb.](#)
Změna: [375/2011 Sb.](#)
Změna: [193/2012 Sb.](#)
Změna: [390/2012 Sb.](#)
Změna: [45/2013 Sb.](#)
Změna: [77/2015 Sb.](#)
Změna: [86/2015 Sb.](#)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ODPOVĚDNOST MLÁDEŽE ZA PROTIPRÁVNÍ ČINY A SOUDNICTVÍ VE VĚCÍCH MLÁDEŽE

HLAVA I

OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1 [\[Komentář WK\]](#)

Účel zákona a jeho vztah k jiným zákonům

(1) Tento zákon upravuje podmínky odpovědnosti mládeže za protiprávní činy uvedené v [trestním zákoníku](#), opatření ukládaná za takové protiprávní činy, postup, rozhodování a výkon soudnictví ve věcech mládeže.

(2) Projednáváním protiprávních činů, kterých se dopustili děti mladší patnácti let a mladiství, se sleduje, aby se na toho, kdo se takového činu dopustil, užilo opatření, které účinně přispěje k tomu, aby se nadále páčání protiprávního činu zdržel a našel si společenské uplatnění odpovídající jeho schopnostem a rozumovému vývoji a podle svých sil a schopností přispěl k odčinění újmy vzniklé jeho protiprávním činem; řízení musí být vedeno tak, aby přispívalo k předcházení a zamezování páčání protiprávních činů.

(3) Pokud tento zákon nestanoví jinak, užije se na toho, kdo v době spáchání činu nepřekročil osmnáctý rok věku, obecných právních předpisů.1)

§ 2 [\[Komentář WK\]](#)

Vymezení některých pojmů

(1) Není-li zákonem stanoveno jinak, pak se rozumí

- a) mládeží děti a mladiství,
- b) dítětem mladším patnácti let ten, kdo v době spáchání činu jinak trestného nedovršil patnáctý rok věku,
- c) mladistvým ten, kdo v době spáchání provinění dovršil patnáctý rok a nepřekročil osmnáctý rok svého věku.

(2) Podle tohoto zákona se dále rozumí

- a) protiprávním činem provinění, trestný čin nebo čin jinak trestný,
- b) opatřeními výchovná opatření ([§ 15 až 20](#)), ochranná opatření ([§ 21 až 23](#)) a trestní opatření ([§ 24 až 35](#)) u mladistvých a opatření ukládaná dětem mladším patnácti let ([§ 93](#)); přiměřená omezení a přiměřené povinnosti ve smyslu [trestního zákoníku](#) a [trestního řádu](#) nahrazují výchovná opatření,
- c) orgány činnými podle tohoto zákona jsou policejní orgány, státní zástupci a soudy pro mládež²⁾,
- d) soudem pro mládež zvláštní senát anebo v zákonem stanovených případech předseda takového senátu nebo samosoudce

příslušného okresního, krajského, vrchního a Nejvyššího soudu,

e) obecným soudem jiný senát nebo samosoudce téhož soudu nebo jiný soud, který neprojednává protiprávní činy mládeže.

§ 3 [\[Komentář WK\]](#)

Základní zásady

(1) Nikdo nemůže být podle tohoto zákona postížen za čin, který nebyl trestný podle zákona v době, kdy byl spáchán, a jen tento zákon v návaznosti na [trestní zákoník](#) stanoví, které jednání je proviněním nebo činem jinak trestným, a sankce a způsob jejich ukládání, směřující především k obnovení narušených sociálních vztahů, začlenění dítěte mladšího patnácti let nebo mladistvého do rodinného a sociálního prostředí a k předcházení protiprávním činům.

(2) Trestní opatření lze použít pouze tehdy, jestliže zvláštní způsoby řízení a opatření, zejména obnovující narušené sociální vztahy a přispívající k předcházení protiprávním činům, by zřejmě nevedly k dosažení účelu tohoto zákona.

(3) Opatření uložené podle tohoto zákona musí přihlížet k osobnosti toho, komu je ukládáno, včetně jeho věku a rozumové a mravní vyspělosti, zdravotnímu stavu, jakož i jeho osobním, rodinným a sociálním poměrům, a musí být přiměřené povaze a závažnosti spáchaného činu. Politické, národní, sociální nebo náboženské smýšlení mladistvého nebo dítěte mladšího patnácti let, jeho rodiny nebo rodiny, v níž žije, anebo způsob výchovy mladistvého nebo dítěte mladšího patnácti let nemůže být důvodem k uložení opatření podle tohoto zákona.

(4) V řízení podle tohoto zákona je třeba postupovat s přihlédnutím k věku, zdravotnímu stavu, rozumové a mravní vyspělosti osoby, proti níž se vede, aby její další vývoj byl co nejméně ohrožen a aby projednávané činy a jejich příčiny i okolnosti, které je umožnily, byly náležitě objasněny a za jejich spáchání byla vyvozena odpovědnost podle tohoto zákona. Řízení je přitom třeba vést tak, aby působilo k předcházení dalším protiprávním činům. Orgány činné podle tohoto zákona přitom spolupracují s příslušným orgánem sociálně-právní ochrany dětí.

(5) V řízení podle tohoto zákona je třeba chránit osobní údaje osoby, proti níž se řízení vede, a její soukromí, aby každá taková osoba byla chráněna před škodlivými vlivy, a při dodržení zásady, že je považována za nevinnou, dokud její vina nebyla prokázána zákonným způsobem.

(6) Každé dítě mladší patnácti let nebo mladistvý, nestanoví-li tento zákon jinak, má právo na to, aby jeho čin byl projednán bez zbytečného odkladu a v přiměřené lhůtě soudem pro mládež.

(7) Řízení podle tohoto zákona musí směřovat k tomu, aby poškozený dosáhl náhrady škody způsobené protiprávním činem, nebo se mu dostalo jiného přiměřeného zadoastiučinění.

(8) Soudci, státní zástupci, příslušníci policejních orgánů a úředníci Probační a mediační služby působící v trestních věcech mládeže musí mít zvláštní přípravu pro zacházení s mládeží.

§ 4 [\[Komentář WK\]](#)

Výkon soudnictví ve věcech mládeže

Soudnictví ve věcech mladistvých a ve věcech posuzování činů jinak trestných spáchaných dětmi mladšími patnácti let vykonávají soudy pro mládež.

HLAVA II

MLADISTVÍ

Díl 1

Trestní odpovědnost mladistvých

§ 5 [\[Komentář WK\]](#)

Odpovědnost mladistvého

(1) Mladistvý, který v době spáchání činu nedosáhl takové rozumové a mravní vyspělosti, aby mohl rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání, není za tento čin trestně odpovědný.

(2) Dopustí-li se mladistvý uvedený v [odstavci 1](#) činu jinak trestného nebo není-li z jiných zákonných důvodů trestně odpovědný, lze vůči němu použít vedle ochranných opatření ([§ 21](#)) obdobně postupů a opatření uplatňovaných podle tohoto zákona u dětí mladších patnácti let.

§ 6 [\[Komentář WK\]](#)

Provinění

(1) Trestný čin³⁾ spáchaný mladistvým se nazývá provinění.

(2) Nestanoví-li tento zákon jinak, platí pro posouzení provinění spáchaného mladistvým [trestní zákoník](#).

Díl 2

Zánik trestnosti

§ 7 [\[Komentář WK\]](#)

Účinná lítost

Trestnost činu, na který [trestní zákoník](#) stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, spáchaného mladistvým zaniká, jestliže mladistvý po spáchání činu

- a) dobrovolně odstranil nebo napravil způsobený následek, anebo se o to pokusil, zejména nahradil způsobenou škodu, učinil opatření potřebná k její náhradě nebo se jinak pokusil odčinit způsobené následky,
- b) svým chováním projevils účinnou snahu po nápravě a
- c) čin neměl trvale nepříznivých následků pro poškozeného nebo pro společnost.

§ 8 [\[Komentář WK\]](#)

Promlčení trestního stíhání

(1) Trestnost činu zaniká uplynutím promlčecí doby, jež činí

- a) deset let, jde-li o provinění, na které [trestní zákoník](#) stanoví výjimečný trest,
- b) pět let, činí-li horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejméně deset let,
- c) tři léta u ostatních provinění.

(2) Ohledně počátku, stavení a přerušení promlčecí doby platí obdobně ustanovení [trestního zákoníku](#).4)

(3) Uplynutím promlčecí doby nezaniká trestnost provinění, stanoví-li tak ohledně promlčení trestných činů [trestní zákoník](#).5)

Díl 3

Opatření ukládaná mladistvým

§ 9 [\[Komentář WK\]](#)

Účel opatření

(1) Účelem opatření vůči mladistvému je především vytvoření podmínek pro sociální a duševní rozvoj mladistvého se zřetelem k jím dosaženému stupni rozumového a mravního vývoje, osobním vlastnostem, k rodinné výchově a k prostředí mladistvého, z něhož pochází, i jeho ochrana před škodlivými vlivy a předcházení dalšímu páchaní provinění.

(2) Ustanovení [trestního zákoníku](#) o mimořádném zvýšení trestu odnětí svobody⁶⁾ se u mladistvých neužije.

§ 10 [\[Komentář WK\]](#)

Druhy opatření

(1) Mladistvému lze uložit pouze tato opatření:

- a) výchovná opatření,
- b) ochranná opatření a
- c) trestní opatření.

(2) Výchovná opatření je možné mladistvému, proti němuž se řízení vede, uložit s jeho souhlasem již v průběhu tohoto řízení před rozhodnutím soudu pro mládež o vině mladistvého.

Upuštění od uložení trestního opatření

§ 11 [\[Komentář WK\]](#)

(1) Soud pro mládež může upustit od uložení trestního opatření mladistvému, který spáchal provinění, na které trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, jeho spáchání lituje a projevuje účinnou snahu po nápravě,

a) jestliže vzhledem k povaze spáchaného činu a k dosavadnímu životu mladistvého lze důvodně očekávat, že již projednání

věci před soudem pro mládež postačí k jeho nápravě,

b) dopustil-li se činu z neznalosti právních předpisů, která je zejména vzhledem k jeho věku, rozumové vyspělosti a prostředí, ve kterém žil, omluvitelná, nebo

c) jestliže soud pro mládež přijme záruku za nápravu mladistvého a má za to, že vzhledem k výchovnému vlivu toho, kdo záruku nabídl, povaze spáchaného činu a osobě mladistvého se uložení trestního opatření nejeví nutným.

(2) Upustí-li soud pro mládež od uložení trestního opatření, může věc vyřídít tím, že mladistvého napomene, anebo může přenechat postižení mladistvého zákonnému zástupci, škole, jíž je mladistvý žákem, nebo školskému zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy⁷⁾ (dále jen "výchovné zařízení"), v němž žije; v takovém případě si soud pro mládež předem vyžádá stanovisko školy nebo výchovného zařízení. Zákonný zástupce, škola nebo výchovné zařízení jsou povinni o výsledku vyrozumět soud pro mládež.

§ 12 [\[Komentář WK\]](#)

Soud pro mládež může upustit od uložení trestního opatření mladistvému i tehdy, jestliže

a) mladistvý spáchal provinění ve stavu vyvolaném duševní poruchou a soud pro mládež má za to, že zabezpečovací detence nebo ochranné léčení, které zároveň ukládá, zajistí nápravu mladistvého lépe než trestní opatření, nebo

b) je vůči němu užito ochranné nebo výchovné opatření a k dosažení účelu tohoto zákona není třeba uložit trestní opatření.

§ 13 [\[Komentář WK\]](#)

Upustí-li soud pro mládež od uložení trestního opatření, hledí se na mladistvého, jako by nebyl odsouzen.

§ 14 [\[Komentář WK\]](#)

Podmíněné upuštění od uložení trestního opatření

(1) Za podmínek uvedených v [§ 11 odst. 1](#) může soud pro mládež podmíněně upustit od uložení trestního opatření, považuje-li za potřebné po stanovenou dobu sledovat chování mladistvého.

(2) Při podmíněném upuštění od uložení trestního opatření soud pro mládež stanoví zkušební dobu až na jeden rok. Zároveň mladistvému může uložit ochranné opatření nebo výchovné opatření směřující k tomu, aby vedl řádný život; zpravidla mu též uloží, aby podle svých sil nahradil škodu nebo odčinil nemajetkovou újmu, kterou proviněním způsobil, nebo aby vydal bezdůvodné obohacení získané proviněním.

(3) Soud pro mládež může vzhledem k okolnostem případu a osobě mladistvého ponechat podmíněné upuštění od uložení trestního opatření v platnosti i přesto, že mladistvý zavinil příčinu k uložení trestního opatření, a

a) stanovit nad mladistvým dohled, pokud nebyl již uložen,

b) přiměřeně prodloužit zkušební dobu, ne však o více než jeden rok, nebo

c) stanovit dosud neuložená výchovná opatření uvedená v [§ 15 až 20](#) směřující k tomu, aby mladistvý vedl řádný život.

(4) Jestliže mladistvý, u něhož bylo podmíněně upuštěno od uložení trestního opatření, vedl ve zkušební době řádný život a vyhověl uloženým opatřením, vysloví soud pro mládež, že se osvědčil; jinak rozhodne o uložení trestního opatření, a to popřípadě již během zkušební doby.

(5) Neučinil-li soud do jednoho roku od uplynutí zkušební doby rozhodnutí podle [odstavce 4](#), aniž na tom měl mladistvý, u něhož bylo podmíněně upuštěno od uložení trestního opatření, vinu, má se za to, že se osvědčil.

(6) Bylo-li vysloveno, že se mladistvý, u něhož bylo podmíněně upuštěno od uložení trestního opatření, osvědčil, anebo má-li se za to, že se osvědčil, hledí se na něj, jako by nebyl odsouzen.

Díl 4

Výchovná opatření

§ 15 [\[Komentář WK\]](#)

Ukládání a druhy výchovných opatření

(1) Při upuštění od trestního opatření nebo podmíněném upuštění od trestního opatření mohou být k dosažení účelu tohoto zákona uložena mladistvému výchovná opatření. Dovoluje-li to jejich povaha, je možné použít vůči mladistvému výchovného opatření i vedle uloženého ochranného nebo trestního opatření nebo v souvislosti se zvláštními způsoby řízení. Výchovná opatření lze uložit nejdéle na dobu současně stanovené zkušební doby u podmíněného odsouzení nebo podmíněného odložení peněžitého opatření; jsou-li ukládána samostatně nebo vedle jiného ochranného nebo trestního opatření, lze je uložit nejdéle na dobu tří let.

(2) Výchovnými opatřeními jsou

- a) dohled probačního úředníka,
- b) probační program,
- c) výchovné povinnosti,
- d) výchovná omezení,
- e) napomenutí s výstrahou.

(3) Výchovná opatření může soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce ukládat se souhlasem osoby, proti níž se řízení vede, již v průběhu trestního řízení, a to nejdéle do jeho pravomocného skončení. Mladistvý může kdykoli v průběhu řízení až do jeho pravomocného skončení svůj souhlas odvolat prohlášením adresovaným soudu pro mládež a v přípravném řízení státnímu zástupci, který vede řízení. Výkon výchovného opatření tím končí.

(4) Výchovná opatření usměrňují způsob života mladistvého, a tím podporují a zajišťují jeho výchovu.

(5) Jestliže se ukáže, že úplné nebo včasné plnění výchovného opatření je pro mladistvého nemožné nebo je nelze na něm spravedlivě požadovat, soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce nařízené výchovné opatření zruší nebo změní.

(6) Zjistí-li soud pro mládež, že jsou dány důvody pro nařízení ústavní výchovy podle zákona o rodině, dá obecnému soudu podnět k zahájení řízení.

§ 16 [\[Komentář WK\]](#)

Dohled probačního úředníka

(1) Dohledem probačního úředníka se rozumí pravidelné sledování chování mladistvého v jeho rodině a způsobu výchovného působení rodičů na něj, kontrola dodržování uloženého probačního programu a výchovných povinností a omezení uložených mladistvému soudem pro mládež a v přípravném řízení státním zástupcem nebo vyplývajících ze zákona a jeho pozitivní vedení probačním úředníkem k životu v souladu se zákonem.

(2) Účelem dohledu probačního úředníka je:

- a) sledování a kontrola chování mladistvého, zaměřená na zajištění ochrany společnosti a snížení možnosti opakování trestné činnosti,
- b) odborné vedení a pomoc mladistvému s cílem zajistit, aby v budoucnu vedl řádný život.

(3) Mladistvý, kterému byl uložen dohled probačního úředníka, je povinen

- a) spolupracovat s probačním úředníkem způsobem, který mu probační úředník stanoví na základě vytvořeného probačního plánu dohledu,
- b) dostavovat se k probačnímu úředníkovi ve lhůtách, které mu budou stanoveny probačním úředníkem; při stanovení těchto lhůt probační úředník přihlédne k poměrům mladistvého, jeho životní situaci v době výkonu dohledu i k prostředí, v němž žije,
- c) informovat probačního úředníka o svém pobytu, zaměstnání, dodržování uložených výchovných omezení nebo povinností a jiných důležitých okolnostech pro výkon dohledu určených probačním úředníkem,
- d) nebránit probačnímu úředníkovi ve vstupu do obydlí.

§ 17 [\[Komentář WK\]](#)

Probační program

(1) Probačním programem se rozumí zejména program sociálního výcviku, psychologického poradenství, terapeutický program, program zahrnující obecně prospěšnou činnost, vzdělávací, doškolovací, rekvalifikační nebo jiný vhodný program k rozvíjení sociálních dovedností a osobnosti mladistvého, a to s různým režimem omezení v běžném způsobu života, který směřuje k tomu, aby se mladistvý vyhnul chování, které by bylo v rozporu se zákonem, a k podpoře jeho vhodného sociálního zázemí a k urovnání vztahů mezi ním a poškozeným. Probační program schvaluje ministr spravedlnosti a zapisuje se do seznamu probačních programů vedeného Ministerstvem spravedlnosti.

(2) Soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce může uložit mladistvému povinnost podrobit se probačnímu programu podle [odstavce 1](#), jestliže

- a) je vhodný vzhledem k potřebám mladistvého a zájmům společnosti,
- b) je mu poskytnuta dostatečná možnost seznámit se s obsahem probačního programu a
- c) mladistvý souhlasí se svou účastí na něm.

(3) Mladistvému se zpravidla uloží, aby podle svých sil nahradil škodu nebo odčinil nemajetkovou újmu, kterou proviněním způsobil, nebo aby vydal bezdůvodné obohacení získané proviněním.

(4) Dohledem nad výkonem probačního programu soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce pověří probačního úředníka. Neplní-li mladistvý probační program, postupuje probační úředník podle [§ 80 odst. 4](#).

(5) O ukončení probačního programu a jeho výsledku podá probační úředník bez zbytečného odkladu zprávu soudu pro mládež nebo státnímu zástupci, který probační program uložil.

§ 18 [\[Komentář WK\]](#)

Výchovné povinnosti

(1) Soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce může mladistvému uložit výchovnou povinnost, kterou stanoví, aby zejména

- a) bydlel s rodičem nebo jiným dospělým, který je odpovědný za jeho výchovu,
- b) jednorázově nebo ve splátkách zaplatil přiměřenou peněžitou částku, kterou zároveň určí, na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti poskytovanou podle zvláštního zákona,
- c) vykonal bezplatně ve volném čase společensky prospěšnou činnost určitého druhu,
- d) usiloval o vyrovnání s poškozeným,
- e) nahradil podle svých sil škodu způsobenou proviněním anebo jinak přispěl k odstranění následku provinění,
- f) podrobil se léčení závislosti na návykových látkách, které není ochranným léčením nebo zabezpečovací detencí podle [trestního zákoníku](#),
- g) podrobil se ve svém volném čase vhodnému programu sociálního výcviku, psychologickému poradenství, terapeutickému programu, vzdělávacímu, doškolovacímu, rekvalifikačnímu nebo jinému vhodnému programu k rozvíjení sociálních dovedností a osobnosti mladistvého, který není probačním programem.

(2) Výchovná povinnost zaplatit peněžitou částku se uloží, jestliže lze předpokládat, že peněžitá částka bude zaplácena z peněžitých prostředků, s nimiž smí mladistvý samostatně nakládat. Soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce může stanovit, že peněžitá částka bude zaplácena v přiměřených měsíčních splátkách.

(3) Vykonání společensky prospěšné činnosti určitého druhu smí být mladistvému uloženo jen tak, aby nenarušilo jeho přípravu na budoucí povolání, především plnění povinností souvisejících se vzdělávacím programem školy, nebo výkon povolání či zaměstnání, a na dobu nejvýše čtyř hodin denně, osmnácti hodin týdně a šedesáti hodin celkem.

(4) Při ukládání výchovné povinnosti podle [odstavce 1 písm. c\)](#) a [g\)](#) soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce přihlídně ke zdravotní způsobilosti mladistvého.

§ 19 [\[Komentář WK\]](#)

Výchovná omezení

(1) Soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce může mladistvému uložit výchovné omezení, kterým stanoví, aby zejména

- a) nenavštěvoval určité akce, zařízení nebo jiné pro mladistvého nevhodné prostředí,
- b) nestýkal se s určitými osobami,
- c) nezdržoval se na určitém místě,
- d) nepřechovával předměty, které by mohly sloužit k páčání dalších provinění,
- e) neužíval návykové látky,
- f) neúčastnil se hazardních her, sázek a hraní na výherních hracích přístrojích,
- g) neměnil bez předchozího ohlášení probačnímu úředníkovi místo svého pobytu,
- h) neměnil bez předchozího oznámení probačnímu úředníkovi bezdůvodně svoje zaměstnání.

(2) Výchovné omezení podle [odstavce 1 písm. a\)](#), [b\)](#), [c\)](#), [d\)](#) a [g\)](#) smí být mladistvému uloženo jen tak, aby nenarušilo jeho přípravu na budoucí povolání, především plnění povinností souvisejících se vzdělávacím programem školy, nebo výkon povolání či zaměstnání.

§ 20 [\[Komentář WK\]](#)

Napomenutí s výstrahou

(1) Napomenutím s výstrahou soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce mladistvému v přítomnosti jeho zákonného zástupce důrazně vytkne protiprávnost jeho činu a upozorní ho na konkrétní důsledky, jež mu hrozí podle tohoto zákona v případě, že by v budoucnu páchal další trestnou činnost.

(2) Je-li to účelné a vhodné, může soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce při vyslovení napomenutí s výstrahou současně přenechat postižení mladistvého jeho zákonnému zástupci, škole, již je mladistvý žákem, nebo výchovnému zařízení, v němž žije; v takovém případě si soud pro mládež předem vyžádá stanovisko školy nebo výchovného zařízení. Zákonný zástupce, škola nebo výchovné zařízení jsou povinni o výsledku vyrozumět soud pro mládež nebo státního zástupce.

(3) Napomenul-li soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce mladistvého a udělil mu zároveň výstrahu, popřípadě přenechal-li postižení mladistvého jeho zákonnému zástupci, škole nebo výchovnému zařízení, hledí se na mladistvého, jako by nebyl odsouzen.

Díl 5

Ochranná opatření

§ 21 [\[Komentář WK\]](#)

Druhy ochranných opatření

(1) Ochrannými opatřeními jsou ochranné léčení⁽⁸⁾, zabezpečovací detence^(8a), zabránění věci⁽⁹⁾ a ochranná výchova. Jejich účelem je kladně ovlivnit duševní, mravní a sociální vývoj mladistvého a chránit společnost před páchaním provinění mladistvými.

(2) Ochrannou výchovu lze uložit pouze podle tohoto zákona, ochranné léčení, zabezpečovací detence a zabránění věci se ukládají podle trestního zákoníku⁽¹⁰⁾.

§ 22 [\[Komentář WK\]](#)

Ochranná výchova

(1) Soud pro mládež může mladistvému uložit ochrannou výchovu, pokud

a) o výchovu mladistvého není náležitě postaráno a nedostatek řádné výchovy nelze odstranit v jeho vlastní rodině nebo v rodině, v níž žije,

b) dosavadní výchova mladistvého byla zanedbána, nebo

c) prostředí, v němž mladistvý žije, neposkytuje záruku jeho náležité výchovy, a nepostačuje uložení výchovných opatření.

(2) Ochranná výchova potrvá, dokud to vyžaduje její účel, nejdéle však do dovršení osmnáctého roku věku mladistvého; vyžaduje-li to zájem mladistvého, může soud pro mládež ochrannou výchovu prodloužit do dovršení jeho devatenáctého roku.

(3) Není-li možné ochrannou výchovu ihned vykonat, nařídí soud pro mládež do doby jejího zahájení dohled probačního úředníka.

(4) Od výkonu ochranné výchovy soud pro mládež upustí, pominou-li před jejím započatím důvody, pro něž byla uložena.

§ 23 [\[Komentář WK\]](#)

Přeměna ústavní a ochranné výchovy

(1) Jestliže převýchova mladistvého pokročila do té míry, že lze očekávat, že i bez omezení, kterým je podroben během výkonu ochranné výchovy, se bude řádně chovat a pracovat, avšak dosud nepominuly všechny okolnosti, pro něž byla ochranná výchova uložena, může soud ochrannou výchovu přeměnit v ústavní výchovu, nebo může rozhodnout o podmíněném umístění mladistvého mimo takové výchovné zařízení. Přitom může mladistvému uložit dohled probačního úředníka nebo jiné výchovné opatření.

(2) Nesplní-li mladistvý očekávání, že bez omezení, jimž byl podroben ve výchovném zařízení, kde vykonával ochrannou výchovu, se bude řádně chovat, soud pro mládež podmíněné umístění mimo výchovné zařízení zruší a rozhodne, že se ve výkonu ochranné výchovy pokračuje. Obdobně postupuje soud pro mládež při přeměně ústavní výchovy na ochrannou výchovu.

Díl 6

Trestní opatření

§ 24 [\[Komentář WK\]](#)

Druhy trestních opatření

(1) Za spáchané provinění může soud pro mládež mladistvému uložit pouze tato trestní opatření:

- a) obecně prospěšné práce,
- b) peněžitá opatření,
- c) peněžitá opatření s podmíněným odkladem výkonu,
- d) propadnutí věci,
- e) zákaz činnosti,
- f) vyhoštění,
- g) domácí vězení,
- h) zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce,
- i) odnětí svobody podmíněně odložené na zkušební dobu (podmínečné odsouzení),
- j) odnětí svobody podmíněně odložené na zkušební dobu s dohledem,
- k) odnětí svobody nepodmínečné.

(2) Trestní opatření uložené podle tohoto zákona v návaznosti na [trestní zákoník](#) musí vzhledem k okolnostem případu a osobě i poměrům mladistvého napomáhat k vytváření vhodných podmínek pro další vývoj mladistvého; výkonem trestního opatření nesmí být ponížena lidská důstojnost.

§ 25 [\[Komentář WK\]](#)

Ukládání trestního opatření

(1) Při výměře trestního opatření se jako k polehčující okolnosti přihlídnou zejména k tomu, že mladistvý

- a) úspěšně vykonal probační program nebo jiný vhodný program sociálního výcviku, psychologického poradenství, terapeutický program, program zahrnující obecně prospěšnou činnost, vzdělávací, doškolovací, rekvalifikační nebo jiný vhodný program k rozvíjení sociálních dovedností a osobnosti mladistvého,
- b) poskytl zadoostiučnění poškozenému, nahradil úplně nebo alespoň částečně způsobenou škodu, odčinil nebo alespoň zmírnil újmu, kterou mu způsobil, a přičinil se o obnovení právních a společenských vztahů, které narušil svým chováním, nebo
- c) po spáchání provinění se choval tak, že lze důvodně předpokládat, že se v budoucnu již trestné činnosti nedopustí.

(2) Při stanovení druhu trestního opatření a jeho výměry soud pro mládež přihlídnou také k tomu, že mladistvý spáchal provinění ve stavu zmenšené přičetnosti, který si přivodil vlivem návykové látky.

(3) Ukládá-li soud pro mládež úhrnné nebo souhrnné trestní opatření mladistvému, který spáchal provinění jednak před tím, než překročil osmnáctý rok svého věku, jednak po tom, co tento věk dovršil, postupuje podle ustanovení o úhrnném nebo souhrnném trestu,¹¹⁾ popřípadě o upuštění od uložení souhrnného nebo dalšího trestu,¹²⁾ přičemž se hranice trestních sazeb u provinění spáchaných před tím, než mladistvý překročil osmnáctý rok, posuzují podle tohoto zákona.

§ 26 [\[Komentář WK\]](#)

Obecně prospěšné práce, domácí vězení, zákaz činnosti, zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce a vyhoštění

(1) Za podmínek stanovených v [trestním zákoníku](#) může soud pro mládež uložit mladistvému obecně prospěšné práce¹³⁾ s přihlédnutím k jeho stanovisku k možnosti jejich uložení, které je povinen zjistit; horní hranice sazby tohoto trestního opatření u mladistvého nesmí převyšovat polovinu horní hranice stanovené v [trestním zákoníku](#). Obecně prospěšné práce nesmí vzhledem ke své povaze nebo okolnostem, za kterých jsou vykonávány, ohrožovat zdraví, bezpečnost nebo mravní vývoj mladistvých. Soud pro mládež může vedle trestního opatření obecně prospěšných prací uložit i vhodná výchovná opatření.

(2) Za podmínek stanovených v [trestním zákoníku](#) může soud pro mládež uložit mladistvému domácí vězení. Horní hranice sazby tohoto trestního opatření u mladistvého nesmí převyšovat polovinu hranice stanovené v [trestním zákoníku](#). Soud pro mládež může vedle trestního opatření domácího vězení uložit i vhodná výchovná opatření.

(3) Zákaz činnosti může soud pro mládež mladistvému uložit, není-li to na překážku přípravě na jeho povolání, přičemž horní hranice sazby nesmí převyšovat pět let. Soud pro mládež může vedle trestního opatření zákazu činnosti uložit i vhodná výchovná opatření.

(4) Za podmínek stanovených v [trestním zákoníku](#)^{13a)} může soud pro mládež mladistvému uložit zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, přičemž horní hranice sazby nesmí převyšovat pět let. Soud pro mládež může vedle trestního opatření zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce uložit i vhodná výchovná opatření.

(5) Vyhoštění ve výměře od jednoho do pěti let může soud pro mládež uložit jen za podmínek stanovených v [trestním zákoníku](#)¹⁴⁾; u mladistvého, který je občanem Evropské unie, musí být navíc splněna podmínka, že neuložením tohoto druhu trestního opatření by došlo k vážnému ohrožení bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku, nebo že vyhoštění je v nejlepším zájmu takového mladistvého. Při ukládání vyhoštění přihlídnou soud pro mládež též k nejlepšímu zájmu mladistvého, zejména k

rodinným a osobním poměrům mladistvého a dbá toho, aby tímto trestním opatřením nebyl vydán nebezpečí zpustnutí.

§ 27 [\[Komentář WK\]](#)

Peněžité opatření

(1) Peněžité opatření se ukládá za podmínek stanovených v trestním zákoníku¹⁵⁾, je-li mladistvý výdělečně činný nebo jeho majetkové poměry uložení takového trestního opatření umožňují. Soud pro mládež může vedle peněžitého opatření uložit i vhodná výchovná opatření.

(2) Soud pro mládež uloží peněžité opatření v rozmezí od deseti do třistašedesátipěti denních sazeb.

(3) Denní sazba činí nejméně 100 Kč a nejvíce 5 000 Kč.

(4) Náhradní trestní opatření stanoví soud pro mládež až na jeden rok. Náhradní trestní opatření nesmí však ani spolu s uloženým odnětím svobody přesahovat horní hranici trestní sazby snížené podle [§ 31 odst. 1](#).

(5) Soud pro mládež může po právní moci rozhodnutí o uložení peněžitého opatření rozhodnout po vyjádření mladistvého, že jeho zaplacení nebo nevykonaný zbytek bude nahrazen tím, že mladistvý vykoná obecně prospěšnou činnost v rámci probačního programu podle [§ 17 odst. 1, 2](#) pro tento účel zřízeného, nebo společensky prospěšnou činnost v rámci výchovné povinnosti podle [§ 18 odst. 1 písm. c\)](#).

§ 28 [\[Komentář WK\]](#)

Peněžité opatření s podmíněným odkladem výkonu

(1) Soud pro mládež může podmíněně odložit výkon peněžitého opatření,

a) jestliže vzhledem k osobě mladistvého, zejména s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a prostředí, ve kterém žije a pracuje, a k okolnostem případu má důvodně za to, že účelu trestního opatření bude dosaženo i bez jeho výkonu, nebo

b) jestliže přijme záruku za nápravu mladistvého a vzhledem k výchovnému vlivu toho, kdo záruku nabídl, má důvodně za to, že účelu trestního opatření bude dosaženo i bez jeho výkonu.

(2) Povolení podmíněného odložení výkonu peněžitého opatření se netýká výkonu ostatních trestních opatření uložených vedle tohoto trestního opatření, pokud není v rozsudku stanoveno jinak.

§ 29 [\[Komentář WK\]](#)

Zkušební doba

(1) Při podmíněném odložení výkonu peněžitého opatření stanoví soud pro mládež zkušební dobu až na tři léta; zkušební doba počíná právní mocí rozsudku.

(2) Podmíněně odsouzenému mladistvému může soud pro mládež uložit výchovná opatření.

(3) Doba, po kterou podmíněně odsouzený mladistvý vedl ve zkušební době řádný život a vyhověl uloženým podmínkám, se započítá do zkušební doby nově stanovené při podmíněném odložení výkonu peněžitého opatření pro týž skutek nebo do zkušební doby stanovené při uložení úhrnného nebo souhrnného trestního opatření.

§ 30 [\[Komentář WK\]](#)

Rozhodnutí o osvědčení

(1) Jestliže mladistvý, kterému byl podmíněně odložen výkon peněžitého opatření, vedl ve zkušební době řádný život a vyhověl uloženým podmínkám, vysloví soud pro mládež, že se osvědčil; jinak rozhodne, a to popřípadě již během zkušební doby, že se peněžité opatření vykoná.

(2) Jestliže byla záruka za nápravu mladistvého, kterému byl podmíněně odložen výkon peněžitého opatření, odvolána tím, kdo ji poskytl, přezkoumá soud pro mládež chování mladistvého během zkušební doby, a shledá-li, že podmíněně odložení výkonu peněžitého opatření neplní své poslání, rozhodne, že se peněžité opatření vykoná; jinak podmíněně odložení výkonu peněžitého opatření ponechá v platnosti.

(3) Neučiní-li soud pro mládež do roka od uplynutí zkušební doby rozhodnutí podle [odstavce 1](#), aniž na tom měl vinu mladistvý, kterému byl podmíněně odložen výkon peněžitého opatření, má se za to, že se mladistvý osvědčil.

(4) Bylo-li vysloveno, že se mladistvý, kterému byl podmíněně odložen výkon peněžitého opatření, osvědčil, anebo má-li se za to, že se osvědčil, hledí se něj, jako by nebyl odsouzen.

(5) Rozhodne-li soud pro mládež podle [odstavce 1](#) nebo [2](#), že se trestní opatření vykoná, rozhodne zároveň o náhradním trestním opatření odnětí svobody ([§ 27 odst. 3](#)).

(6) Ustanovení [§ 27 odst. 4](#) se tu užije obdobně.

§ 31 [\[Komentář WK\]](#)

Odnětí svobody

(1) Trestní sazby odnětí svobody stanovené v [trestním zákoníku](#) se u mladistvých snižují na polovinu, přičemž však horní hranice trestní sazby nesmí převyšovat pět let a dolní hranice jeden rok.

(2) Nepodmíněné odnětí svobody může soud pro mládež mladistvému uložit jen tehdy, jestliže by s ohledem na okolnosti případu, osobu mladistvého nebo předchozí použitá opatření uložení jiného trestního opatření zjevně nepostačovalo k dosažení účelu tohoto zákona.

(3) V případě, že mladistvý spáchal provinění, za které [trestní zákoník](#) dovoluje uložení výjimečného trestu, a že povaha a závažnost provinění je vzhledem k zvlášť zavrženíhodnému způsobu provedení činu nebo k zvlášť zavrženíhodné pohnutce nebo k zvlášť těžkému a těžko napravitelnému následku mimořádně vysoká, může soud pro mládež uložit mladistvému odnětí svobody na pět až deset let, má-li za to, že by odnětí svobody v rozmezí uvedeném v [odstavci 1](#) k dosažení účelu trestního opatření nepostačovalo.

(4) Nepodmíněné odnětí svobody se u mladistvých, kteří nepřekročili devatenáctý rok svého věku, vykonává odděleně od ostatních odsouzených ve věznicích nebo ve zvláštních odděleních pro mladistvé.

(5) Ukládá-li soud pro mládež nepodmíněné odnětí svobody mladistvému, který již dovršil devatenáctý rok věku, může s přihlédnutím zejména k délce ukládaného odnětí svobody a ke stupni a povaze narušení mladistvého rozhodnout, že mladistvý toto trestní opatření vykoná ve věznici pro ostatní odsouzené; učiní-li takové rozhodnutí, musí zároveň rozhodnout, do kterého typu věznice bude odsouzený pro další výkon nepodmíněného odnětí svobody zařazen.

§ 32 [\[Komentář WK\]](#)

Mimořádné snížení odnětí svobody

Má-li soud pro mládež vzhledem k okolnostem případu nebo vzhledem k poměrům mladistvého za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody stanovené [trestním zákoníkem](#) bylo pro mladistvého nepřiměřeně přísné a že lze účelu trestního opatření dosáhnout i odnětím svobody kratšího trvání, může snížit trestní opatření odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby zákonem stanovené bez omezení uvedeného v [trestním zákoníku](#).16)

§ 33 [\[Komentář WK\]](#)

Podmíněné odsouzení a podmíněné odsouzení s dohledem

(1) Při podmíněném odsouzení¹⁸⁾ mladistvého nebo jeho podmíněném odsouzení k odnětí svobody s dohledem¹⁹⁾ stanoví soud pro mládež zkušební dobu na jeden rok až tři léta. Současně může soud pro mládež uložit i výchovná opatření.

(2) Soud pro mládež může vzhledem k okolnostem případu a osobě mladistvého ponechat podmíněné odsouzení v platnosti i přesto, že mladistvý odsouzený zavdal příčinu k nařízení výkonu trestního opatření odnětí svobody, a

a) stanovit nad mladistvým odsouzeným dohled, pokud nebyl již uložen,

b) přiměřeně prodloužit zkušební dobu, ne však o více než dvě léta, přičemž nesmí překročit horní hranici zkušební doby v trvání pěti let,²⁰⁾ nebo

c) uložit další výchovné opatření uvedené v [§ 15 až 20](#) směřující k tomu, aby vedl řádný život.

(3) Na výkon dohledu se užije obdobně ustanovení [§ 16](#).

§ 34 [\[Komentář WK\]](#)

Promlčení výkonu trestního opatření

(1) Uložené trestní opatření nelze vykonat po uplynutí promlčecí doby, jež činí pět let, a bylo-li uloženo výjimečné trestní opatření odnětí svobody nad pět let až do deseti let, činí promlčecí doba deset let.

(2) Ohledně počátku, stavení a přerušení promlčecí doby platí ustanovení [trestního zákoníku](#).21)

(3) Výkon trestního opatření uloženého pro trestné činy, o nichž tak stanoví [trestní zákoník](#),²²⁾ se nepromlčuje.

§ 35 [\[Komentář WK\]](#)

Zahlazení odsouzení

(1) Na mladistvého, kterému bylo uloženo nebo rozhodnutím prezidenta republiky zmírněno nebo prominuto trestní opatření odnětí svobody v délce nepřevyšující jeden rok, se hledí jako by nebyl odsouzen, jakmile bylo vykonáno nebo bylo od výkonu takového trestního opatření nebo jeho zbytku pravomocně upuštěno.

(2) O tom, zda se zahlazuje odsouzení mladistvého k odnětí svobody, na které se nevztahuje [odstavec 1](#), rozhodne soud pro mládež, přihlížeje k jeho chování ve výkonu odnětí svobody, po výkonu tohoto trestního opatření. Bylo-li trestní opatření odnětí svobody podle rozhodnutí prezidenta republiky zmírněno, soud pro mládež takto postupuje poté, co byl mladistvý po výkonu zmírněného odnětí svobody propuštěn na svobodu.

(3) Vyslovil-li soud pro mládež, že se mladistvý podmíněně propuštěný z výkonu trestního opatření odnětí svobody

osvědčil, hledí se na něho, jako by nebyl odsouzen.

(4) Na mladistvého, kterému bylo uloženo peněžité opatření, se hledí, jako by nebyl odsouzen, jakmile bylo vykonáno nebo bylo od výkonu tohoto trestního opatření nebo jeho zbytku pravomocně upuštěno.

(5) Na mladistvého, kterému bylo uloženo propadnutí věci, se hledí, jako by nebyl odsouzen, jakmile nabyl právní moci rozsudek, jímž bylo toto trestní opatření uloženo.

(6) Na mladistvého, kterému bylo uloženo trestní opatření domácího vězení nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, se hledí, jako by nebyl odsouzen, jakmile bylo takové trestní opatření vykonáno nebo bylo od výkonu trestního opatření nebo jeho zbytku pravomocně upuštěno.

(7) Na mladistvého, kterému bylo uloženo trestní opatření vyhoštění, se hledí, jako by nebyl odsouzen, jakmile uplyne doba, na kterou bylo uloženo.

Díl 7

Řízení v trestních věcech mladistvých

Oddíl 1

Soud a osoby na řízení zúčastněné

§ 36 [\[Komentář WK\]](#)

Osobní a odborné předpoklady

V řízení proti mladistvým je třeba dbát toho, aby vyšetřování, projednávání i rozhodování jejich trestních věcí bylo svěřováno osobám, jejichž znalost otázek souvisících s výchovou mládeže zaručí splnění výchovného účelu řízení. Orgány činné podle tohoto zákona postupují ve spolupráci s příslušným orgánem sociálně-právní ochrany dětí a s Probační a mediační službou.

§ 37 [\[Komentář WK\]](#)

Místní příslušnost

(1) Řízení koná soud pro mládež, v jehož obvodu mladistvý bydlí, a nemá-li stálé bydliště, soud, v jehož obvodu se zdržuje nebo pracuje.

(2) Nelze-li žádné takové místo zjistit nebo jsou-li mimo území České republiky, koná řízení soud pro mládež, v jehož obvodu bylo provinění spácháno; jestliže nelze místo činu zjistit, koná řízení soud pro mládež, v jehož obvodu čin vyšel najevo.

§ 38 [\[Komentář WK\]](#)

Společné řízení

(1) O všech proviněních mladistvého a proti všem mladistvým, jejichž provinění spolu souvisí, se koná společné řízení, pokud to je vhodné z hlediska všestranného a objektivního objasnění věci, hospodárnosti a rychlosti řízení s přihlédnutím k osobám mladistvých, ohledně nichž se koná společné řízení.

(2) Pouze výjimečně lze konat společné řízení proti mladistvému a dospělému, jestliže je to nutné pro všestranné a objektivní objasnění věci a není to na újmu mladistvého. Takové společné řízení koná soud pro mládež, a pokud jde o mladistvého, užije se i ve společném řízení ustanovení tohoto zákona.

(3) Nejsou-li splněny podmínky uvedené v [odstavci 2](#) a byla-li podána společná obžaloba na mladistvého a dospělého, vyloučí soud pro mládež věc dospělého a postoupí ji příslušnému obecnému soudu.

§ 39 [\[Komentář WK\]](#)

Postoupení věci

Vyžaduje-li to prospěch mladistvého, může příslušný soud postoupit věc soudu pro mládež, u něhož je konání trestního řízení se zřetelem na zájmy mladistvého nejúčelnější.

§ 40 [\[Komentář WK\]](#)

Spolupráce s orgánem sociálně-právní ochrany dětí, se zájmovými sdruženími občanů a s osobami realizujícími probační programy

(1) Orgány činné podle tohoto zákona a úředníci Probační a mediační služby spolupracují s příslušným orgánem sociálně-právní ochrany dětí, zájmovými sdruženími občanů a s osobami realizujícími probační programy, aby posílili výchovné působení řízení ve věcech mladistvých, vytvořili podmínky pro individuální přístup k řešení jednotlivých věcí, včas reagovali na potřeby a zájmy mladistvých a poškozených osob i všech dalších subjektů dotčených trestnou činností a také tímto způsobem trestné činnosti zamezovali a jí předcházeli. Do řešení jednotlivých provinění podle tohoto zákona zapojují též zájmová sdružení občanů a jiné subjekty působící ve společenském prostředí mladistvého, v němž došlo k provinění, a blízké sociální okolí

obviněného a poškozeného.

(2) Zájmová sdružení občanů a osoby realizující probační i jiné programy nebo věnující se sociální práci mohou způsobem stanoveným v zákoně upozorňovat orgány činné podle tohoto zákona a příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí na skutečnosti nasvědčující tomu, že bylo spácháno provinění, a dávat tak podnět k vhodné reakci na něj. Zároveň se mohou podílet na výkonu soudních rozhodnutí a spolupůsobit při nápravě mladistvých a při vytváření jejich vhodného sociálního zázemí.

Oddíl 2

Provádění úkonů řízení ve věcech mladistvých

§ 41 [\[Komentář WK\]](#)

Způsob provádění úkonů řízení ve věcech mladistvých

(1) Při provádění úkonů řízení ve věcech mladistvých se musí jednat s osobami na úkonu zúčastněnými tak, jak to vyžaduje význam a výchovný účel řízení; vždy je nutno šetřit jejich osobnosti. Při jednání s mladistvými se musí s přihlédnutím k jejich věku a duševní vyspělosti postupovat tak, aby nedošlo k narušení jejich psychické a sociální rovnováhy a jejich další vývoj byl co nejméně ohrožen.

(2) Úkony přípravného řízení, kterých se účastní mladistvý, provede zpravidla policejní orgán určený k úkonům v trestních věcech mladistvých osob, státní zástupce specializovaný na věci mládeže nebo soudce soudu pro mládež, ledaže nelze zajistit provedení úkonu takovým orgánem činným podle tohoto zákona a provedení úkonu nelze odložit. To platí i o provádění dožadání.

Oddíl 3

Mladistvý

§ 42 [\[Komentář WK\]](#)

Práva mladistvého

(1) Mladistvý má právo na zacházení přiměřené jeho věku, duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu.

(2) Mladistvý musí mít obhájce

a) od okamžiku, kdy jsou proti němu použita opatření podle tohoto zákona nebo provedeny úkony podle trestního řádu, včetně úkonů neodkladných a neopakovatelných, ledaže nelze provedení úkonu odložit a vyrozumění obhájce o něm zajistit,

b) ve vykonávacím řízení, rozhoduje-li soud pro mládež ve veřejném zasedání,

c) v řízení o stížnosti pro porušení zákona, v řízení o dovolání a v řízení o návrhu na povolení obnovy řízení, rozhoduje-li soud pro mládež ve veřejném zasedání,
a to do dovršení osmnácti let věku.

(3) Všechny orgány činné podle tohoto zákona jsou povinny vždy mladistvého poučit o jeho právech a poskytnout mu plnou možnost jejich uplatnění. Ve vhodných případech jej poučí i o podmínkách pro podmíněné zastavení trestního stíhání, narovnání nebo odstoupení od trestního stíhání.

§ 43 [\[Komentář WK\]](#)

Zákonný zástupce mladistvého

(1) Zákonný zástupce mladistvého je oprávněn mladistvého zastupovat, zejména zvolit mu obhájce, činit za mladistvého návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se těch úkonů, kterých se podle zákona může zúčastnit mladistvý. Ve prospěch mladistvého může zákonný zástupce tato práva vykonávat i proti jeho vůli.

(2) V případech, v nichž zákonný zástupce mladistvého nemůže vykonávat svá práva uvedená v [odstavci 1](#) a je nebezpečí z prodlení, předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce ustanoví k výkonu těchto práv mladistvému opatrovníka. Proti rozhodnutí o ustanovení opatrovníka je přípustná stížnost.

§ 44 [\[Komentář WK\]](#)

Obhájce mladistvého

(1) Obhájcem mladistvého nemůže být ten, kdo současně zastupuje osobu, jejíž zájmy si odporují se zájmy mladistvého, a ten, kdo byl mladistvému jako obhájce takovou osobou zvolen.

(2) Neužije-li mladistvý práva zvolit si obhájce a nezvolí-li mu ho ani jeho zákonný zástupce, může mu ho zvolit jeho příbuzný v pokolení přímém, jeho sourozenec, osvojitel, manžel, druh, jakož i zúčastněná osoba. Jestliže mladistvý nepřekročil osmnáctý rok svého věku, mohou tak tyto osoby učinit i proti jeho vůli.

(3) Mladistvý si může místo obhájce, který mu byl ustanoven nebo osobou k tomu oprávněnou zvolen, zvolit obhájce

jiného.

Oddíl 4

Poškozený

§ 45 [\[Komentář WK\]](#)

Zájmy a práva poškozeného

(1) Orgány činné podle tohoto zákona jsou povinny přihlížet k oprávněným zájmům poškozeného, poučit ho o jeho právech a poskytnout mu plnou možnost jejich uplatnění; státní zástupce a v řízení před soudem předseda senátu posoudí vhodnost a účelnost některého ze zvláštních způsobů řízení vedoucích mimo jiné k náhradě škody nebo jinému odčinění škodlivých následků činu.

(2) Poškozený, jehož adresa pobytu, sídla nebo místa podnikání je známa, musí být příslušným orgánem činným podle tohoto zákona vyrozuměn, jestliže mladistvý prohlásí, že je připraven škodu vzniklou činem nahradit, jinak odčinit nebo přispět k narovnání škodlivých následků činu. Totéž platí v případě, že mladistvý na sebe vezme povinnost, která se bezprostředně dotýká zájmů poškozeného.

Oddíl 5

Zvláštní ustanovení o vazbě a zadržení mladistvého

§ 46 [\[Komentář WK\]](#)

Vazba mladistvého

(1) Mladistvý může být vzat do vazby jedině tehdy, nelze-li účelu vazby dosáhnout jinak.

(2) O zadržení, zatčení nebo vzetí do vazby mladistvého je třeba bez zbytečného odkladu vyrozumět jeho zákonného zástupce, jeho zaměstnavatele, příslušné středisko Probační a mediační služby a příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí; jde-li o mladistvého, kterému byla uložena ochranná výchova, vyrozumí se o tom výchovné zařízení, ve kterém vykonává ochranou výchovu.

§ 47 [\[Komentář WK\]](#)

Trvání vazby

(1) Vazba v řízení ve věcech mladistvých nesmí trvat déle než dva měsíce, a jde-li o zvláště závažné provinění²³⁾ nesmí trvat déle než šest měsíců. Po uplynutí této doby může být vazba výjimečně prodloužena až o další dva měsíce a v řízení o zvláště závažném provinění až o dalších šest měsíců, pokud nebylo možné pro obtížnost věci nebo z jiných závažných důvodů trestní stíhání v této lhůtě skončit a propuštěním mladistvého na svobodu hrozí, že bude zmařeno nebo podstatně ztíženo dosažení účelu trestního stíhání. K takovému prodloužení může dojít pouze jednou v přípravném řízení a jednou v řízení před soudem pro mládež.

(2) O prodloužení lhůty vazby v přípravném řízení rozhoduje soudce okresního soudu pro mládež na návrh státního zástupce. Návrh na prodloužení lhůty vazby je povinen doručit státní zástupce tomuto soudu nejpozději 15 dnů před skončením lhůty; stejně je povinen postupovat i tehdy, jestliže v době kratší než 15 dnů před skončením vazební lhůty podá obžalobu.

(3) O prodloužení vazby v řízení před soudem rozhoduje soudce soudu pro mládež nadřazeného soudu pro mládež, který je příslušný věc projednat nebo který věc již projednává. Návrh na prodloužení lhůty vazby je povinen předseda senátu doručit nadřazenému soudu pro mládež nejpozději 15 dnů před skončením lhůty.

(4) Pokud návrh není způsobem uvedeným v [odstavci 2](#) nebo [3](#) doručen, musí předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce propustit mladistvého na svobodu nejpozději den po uplynutí lhůty, na niž bylo trvání vazby omezeno.

(5) Lhůty uvedené v [odstavci 1](#) se počítají od doby, kdy došlo k zatčení nebo zadržení mladistvého, anebo nepředcházelo-li zatčení nebo zadržení, od doby, kdy došlo na základě rozhodnutí o vazbě k omezení osobní svobody mladistvého. Při vrácení věci státnímu zástupci k došetření běží lhůta uvedená v [odstavci 2](#) ode dne, kdy byl spis doručen státnímu zástupci.

(6) Délka trvání vazby, o níž bylo rozhodnuto v rámci mimořádných opravných prostředků,²⁴⁾ se posuzuje samostatně a nezávisle na vazbě v původním řízení.

(7) Po propuštění mladistvého z vazby lze nařídít dohled probačního úředníka nad mladistvým, který může trvat až do skončení trestního stíhání. Pro výkon dohledu platí obdobně [§ 16](#).

§ 48 [\[Komentář WK\]](#)

Přezkoumávání důvodů vazby

Všechny orgány činné podle tohoto zákona jsou povinny zkoumat v každém období trestního stíhání, zda důvody vazby trvají nebo zda se nezměnily; pomine-li důvod vazby, musí být mladistvý ihned propuštěn na svobodu. Je-li shledán u mladistvého některý z důvodů vazby, jsou orgány činné podle tohoto zákona povinny zkoumat, zda nelze další výkon vazby

mladistvého nahradit jiným opatřením. Jakmile bude zajištěno takové náhradní opatření, musí být mladistvý bez zbytečného odkladu propuštěn z vazby. Orgány činné podle tohoto zákona přitom postupují v součinnosti s Probační a mediační službou a s příslušným orgánem sociálně-právní ochrany dětí.

§ 49 [\[Komentář WK\]](#)

Nahrazení vazby jiným opatřením

- (1) Vazbu mladistvého lze nahradit zárukou, dohledem, slibem²⁵⁾ nebo jeho umístěním v péči důvěryhodné osoby.
- (2) Vazbu mladistvého lze také nahradit peněžitou zárukou.²⁶⁾

§ 50 [\[Komentář WK\]](#)

Náhrada vazby mladistvého jeho umístěním v péči důvěryhodné osoby

(1) Mladistvý, u něhož jsou dány důvody vazby, může být místo vzetí do vazby svěřen do péče důvěryhodné osoby, jestliže

a) taková osoba je ochotná a schopná se ujmout péče o něho a dohledu nad ním, písemně se zaváže, že bude o mladistvého pečovat a převezme odpovědnost za to, že se mladistvý na předvolání dostaví k orgánu činnému podle tohoto zákona a splní i další podmínky, které určí soud,

b) mladistvý souhlasí s tím, že bude svěřen do její péče, a písemně se zaváže, že se bude chovat podle dohodnutých podmínek a splní i další podmínky stanovené soudem pro mládež.

(2) Neplní-li důvěryhodná osoba nebo mladistvý své závazky podle [odstavce 1](#), rozhodne orgán rozhodující o vazbě na návrh mladistvého, důvěryhodné osoby, v jejíž péči se mladistvý nalézá, nebo i bez návrhu, že

a) tuto osobu i mladistvého zproští závazků, které přijali podle [odstavce 1](#), a

b) současně určí jinou důvěryhodnou osobu za podmínek podle [odstavce 1](#) nebo přijme jiné opatření nahrazující vazbu, anebo není-li to možné, rozhodne o vazbě nebo vydá příkaz k zatčení mladistvého.

§ 51 [\[Komentář WK\]](#)

Zadržení mladistvého

(1) Mladistvý, který nedovršil v době zadržení osmnáctý rok svého věku, musí být umístěn odděleně od dospělých.

(2) Ustanovení [odstavce 1](#) neplatí, pokud

a) mladistvý nemůže být zadržen na místě určeném pro výkon zadržení mladistvých vzhledem k nutnosti zajistit jeho bezpečnost nebo bezpečnost jiných osob, nebo

b) není k dispozici dosažitelné místo pro zadržení mladistvých.

Oddíl 6

Ochrana soukromí mladistvých a veřejnost řízení

§ 52 [\[Komentář WK\]](#)

Zveřejňování informací

Dokud není trestní stíhání pravomocně skončeno, mohou orgány činné podle tohoto zákona zveřejňovat jen takové informace o řízení vedeném proti mladistvému, kterými nebude ohroženo dosažení účelu trestního řízení a které neodporují požadavku ochrany osobnosti mladistvého a osobních údajů, a to i jiných osob zúčastněných na řízení.

§ 53 [\[Komentář WK\]](#)

Rozsah zákazu zveřejňování

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, nikdo nesmí jakýmkoli způsobem zveřejnit žádnou informaci, ve které je uvedeno jméno, popřípadě jména, a příjmení mladistvého, nebo která obsahuje informace, které by umožnily tohoto mladistvého identifikovat.

(2) Za postup v rozporu s [odstavcem 1](#) se nepovažuje sdělení informací během trestního řízení, pokud účelem takového postupu není jejich zveřejnění, anebo je-li jejich účelem pátrání po mladistvém. Totéž obdobně platí o sdělení informací probačním úředníkem dalším osobám, pokud je jejich sdělení nutné pro získání informací, které se vztahují k vypracování zprávy vyžadované tímto zákonem, nebo bez nichž nelze kvalifikovaně provádět dohled nad mladistvým nebo o něj pečovat, popřípadě kontrolovat plnění podmínek a omezení, které mu byly stanoveny, a zajistit bezpečnost osob, jež s ním přicházejí do kontaktu.

(3) Osoby, kterým byly sděleny informace podle [odstavce 2](#), je nesmějí nikomu dále sdělovat, pokud toto sdělení není nutné pro účely uvedené v tomto ustanovení. O tom musí být poučeny.

(4) Osoby, kterým byly sděleny informace podle [odstavce 2](#), jsou povinny

a) uložit tyto informace odděleně od jakýchkoliv dalších záznamů o mladistvém, kterého se tyto informace týkají,

b) zajistit, pokud tento zákon nestanoví jinak, aby nikdo další neměl k těmto informacím přístup.

§ 54 [\[Komentář WK\]](#)

Hlavní líčení a veřejné zasedání a publikování informací o nich

(1) Hlavního líčení a veřejného zasedání se mohou účastnit pouze obžalovaný mladistvý, jeho dva důvěrníci,²⁷⁾ jeho obhájce, zákonní zástupci a příbuzní v přímém pokolení, sourozenci, manžel nebo druh, poškozený, jeho zmocněnec a důvěrník, zúčastněná osoba a její zmocněnec, zákonní zástupci poškozeného a zúčastněné osoby, svědci, znalci, tlumočníci, příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí, úředníci Probační a mediační služby a zástupce školy nebo výchovného zařízení. Na návrh mladistvého může být hlavní líčení nebo veřejné zasedání konáno veřejně.²⁸⁾

(2) Publikování informací o průběhu hlavního líčení nebo veřejného zasedání, které by vedly ke ztotožnění mladistvého ve veřejných sdělovacích prostředcích nebo jiným způsobem, je zakázáno. Stejně tak je zakázáno publikování každého textu nebo každého vyobrazení týkajícího se totožnosti mladistvého.

(3) Rozsudek se vyhláší veřejně v hlavním líčení v přítomnosti mladistvého. Pravomocný odsuzující rozsudek může být uveřejněn ve veřejných sdělovacích prostředcích jen bez uvedení jména, popřípadě jmen, a příjmení mladistvého, při přiměřené ochraně mladistvého před nežádoucími účinky jeho uveřejnění.

(4) Předseda senátu může s přihlédnutím k osobě mladistvého a povaze a charakteru provinění rozhodnout

a) o dalších omezeních spojených s uveřejněním pravomocného odsuzujícího rozsudku neuvedených v [odstavci 3](#) za účelem přiměřené ochrany zájmů mladistvého,

b) o uveřejnění pravomocného odsuzujícího rozsudku s uvedením jména, popřípadě jmen, a příjmení mladistvého, jakož i o uveřejnění jeho dalších osobních údajů, jde-li o zvláště závažné provinění a takové uveřejnění je potřebné z hlediska ochrany společnosti.

Oddíl 7

Dokazování

§ 55 [\[Komentář WK\]](#)

Zjištění poměrů mladistvého

(1) V trestních věcech mladistvých obviněných jsou orgány činné podle tohoto zákona povinny se zvláštní pečlivostí objasňovat a dokazovat příčiny jejich provinění a skutečnosti významné pro posouzení jejich osobních, rodinných i jiných poměrů. Orgány činné podle tohoto zákona provádějí s veškerou pečlivostí všechna šetření potřebná pro poznání osobnosti a dosavadního způsobu života mladistvého, jakož i prostředků vhodných k jeho znovuzачlenění do společnosti a zamezení opakování provinění.

(2) V řízení je nutno co nejdůkladněji zjistit též stupeň rozumového a mravního vývoje mladistvého, jeho povahu, poměry i prostředí, v němž žil a byl vychován, jeho chování před spácháním provinění a po něm a jiné okolnosti důležité pro volbu prostředků vhodných pro jeho nápravu, včetně posouzení toho, zda a v jakém rozsahu má být uloženo výchovné opatření, ochranné opatření nebo trestní opatření.

(3) Orgány činné podle tohoto zákona uloží zjištění poměrů mladistvého příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí, případně též Probační a mediační službě.

§ 56 [\[Komentář WK\]](#)

Zpráva o osobních, rodinných a sociálních poměrech a aktuální životní situaci mladistvého

(1) Je-li nezbytné zjistit podrobnější informace pro další postup řízení a pro uložení nejvhodnějšího opatření, je třeba vypracovat zprávu o osobních, rodinných a sociálních poměrech mladistvého a aktuální životní situaci mladistvého, ke které soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce přihlídnou při konečném rozhodnutí ve věci.

(2) Vypracování podrobné zprávy o osobních, rodinných a sociálních poměrech mladistvého a aktuální životní situaci mladistvého uloží předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí, případně též Probační a mediační službě.

(3) Zpráva o osobních, rodinných a sociálních poměrech mladistvého a aktuální životní situaci mladistvého musí být písemná, pokud předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce neurčí jinak, a musí obsahovat zejména věk mladistvého, stupeň jeho zralosti, dále jeho postoj k provinění a jeho ochotu zajistit nápravu způsobených škod nebo odčinění dalších následků, rodinné poměry mladistvého, včetně vztahu mladistvého k jeho rodičům, stupeň vlivu rodičů na něho a vztah mezi mladistvým, jeho širší rodinou a blízkým sociálním okolím, záznamy o školní docházce, jeho chování a prospěchu ve škole, a je-li zaměstnán, i skutečnosti významné pro posouzení jeho chování v zaměstnání, přehled jeho předchozích provinění a opatření vůči němu použitých, jakož i popis jejich výkonu, včetně způsobu chování mladistvého.

§ 57 [\[Komentář WK\]](#)

Výslech mladistvého

- (1) Při výslechu obviněného mladistvého je nutno postupovat ohleduplně a šetřit jeho osobnost.
- (2) Ke konfrontaci mladistvého je možno přistoupit jen výjimečně, a to až v řízení před soudem pro mládež.

§ 58 [\[Komentář WK\]](#)

Vyšetření duševního stavu

(1) K vyšetření duševního stavu mladistvého se přibere znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie se specializací na dětskou psychiatrii a znalec z oboru zdravotnictví nebo pedagogiky, odvětví psychologie, se specializací na dětskou psychologii.

(2) Pozorování duševního stavu nemá trvat déle než jeden měsíc; do té doby je třeba podat posudek. Na odůvodněnou žádost znalců může soud pro mládež a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce tuto lhůtu prodloužit, nikoli však více než o jeden měsíc. Proti rozhodnutí o prodloužení lhůty je přípustná stížnost.

Oddíl 8

Společná ustanovení o přípravném řízení

§ 59 [\[Komentář WK\]](#)

Obecné ustanovení

Ve věcech provinění mladistvých je státní zástupce povinen věnovat výkonu dozoru²⁹⁾ zvýšenou pozornost; dbá přitom o to, aby policejní orgány zacházely s mladistvými ohleduplně, a svou činnost organizuje tak, aby bylo možné ve všech vhodných případech využít přiměřená výchovná opatření a zvláštní způsoby řízení.

§ 60 [\[Komentář WK\]](#)

Zahájení trestního stíhání

O zahájení trestního stíhání mladistvého³⁰⁾ je třeba bez zbytečného odkladu informovat též jeho zákonného zástupce, příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí a Probační a mediační službu.

Oddíl 9

Společná ustanovení o řízení před soudem

§ 61 [\[Komentář WK\]](#)

Předběžné projednání obžaloby

(1) K usnadnění rozhodnutí při předběžném projednání obžaloby může předseda senátu vyslechnout mladistvého, opatřit potřebná vysvětlení a objasnit poměry mladistvého. Objasněním poměrů mladistvého může být pověřen probační úředník, který také může být požádán o mimosoudní zprostředkování mezi obviněným a poškozeným za účelem rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání nebo narovnání.

(2) Předseda senátu nařídí předběžné projednání obžaloby v trestních věcech mladistvých také tehdy, má-li za to, že jsou tu okolnosti odůvodňující odstoupení od trestního stíhání podle [§ 70 odst. 1](#).

§ 62 [\[Komentář WK\]](#)

Rozhodnutí po předběžném projednání obžaloby

(1) Po předběžném projednání obžaloby soud pro mládež může také odstoupit od trestního stíhání, jsou-li tu okolnosti uvedené v [§ 70 odst. 1](#).

(2) Samosoudce soudu pro mládež obžalobu předběžně neprojednává,³¹⁾ ale podle výsledků jejího přezkoumání může také odstoupit od trestního stíhání, jsou-li tu okolnosti uvedené v [§ 70 odst. 1](#).

(3) Proti rozhodnutí podle [odstavce 1](#) nebo [2](#) mohou státní zástupce, obviněný a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 63 [\[Komentář WK\]](#)

Nepřípustnost trestního příkazu a dohody o vině a trestu

V řízení ve věci mladistvého, který nedovršil osmnáct let věku, nelze vydat trestní příkaz ani sjednat dohodu o vině a trestu.

§ 64 [\[Komentář WK\]](#)

Hlavní líčení a veřejné zasedání

(1) Nejde-li o řízení proti uprchlému, nelze hlavní líčení a veřejné zasedání konat v nepřítomnosti mladistvého.

(2) O hlavním líčení a veřejném zasedání je třeba vyrozumět též příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí. Státní zástupce musí být i při veřejném zasedání vždy přítomen.

(3) Při hlavním líčení a veřejném zasedání proti mladistvému

a) soud pro mládež vyloučí veřejnost, i když předtím rozhodl o jeho veřejném konání podle [§ 54 odst. 1](#), také tehdy, jestliže je to na prospěch mladistvého,

b) zástupce příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí má právo činit návrhy a dávat vyslychaným otázky; slovo k závěrečné řeči mu přísluší po mladistvém.

(4) V průběhu celého hlavního líčení a veřejného zasedání dbá předseda senátu ochrany zájmů mladistvého obviněného a zájmů poškozeného.

§ 65 [\[Komentář WK\]](#)

Rozhodnutí soudu v hlavním líčení

(1) Při svém rozhodování soud pro mládež přihlédne také k okolnostem vyplývajícím ze zprávy o osobních, rodinných a sociálních poměrech mladistvého a aktuální životní situaci mladistvého, byla-li vyžádána a předložena.

(2) Soud pro mládež v hlavním líčení může také odstoupit od trestního stíhání, jsou-li tu okolnosti uvedené v [§ 70 odst. 1](#).

(3) Proti rozhodnutí podle [odstavce 2](#) může státní zástupce, obžalovaný a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 66 [\[Komentář WK\]](#)

Rozhodnutí soudu mimo hlavní líčení

(1) Vyjdou-li mimo hlavní líčení najevo okolnosti odůvodňující rozhodnutí podle [§ 70 odst. 1](#), soud pro mládež může odstoupit od trestního stíhání.

(2) Proti rozhodnutí podle [odstavce 1](#) může státní zástupce, obžalovaný a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 67 [\[Komentář WK\]](#)

Doručení rozhodnutí

(1) Opis rozsudku se doručí vždy též příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí a Probační a mediační službě.

(2) Nebyl-li zástupce příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí přítomen při vyhlášení usnesení, proti němuž je přípustná stížnost nebo jímž bylo trestní stíhání zastaveno nebo přerušeno anebo věc postoupena, doručí se mu opis tohoto usnesení.

Oddíl 10

Zvláštní způsoby řízení

§ 68 [\[Komentář WK\]](#)

Obecné ustanovení

Zvláštní způsoby řízení je možno v trestních věcech mladistvých použít, jen jestliže se podezření ze spáchání provinění jeví na základě dostatečného objasnění skutkového stavu věci zcela důvodným a mladistvý je připraven nést odpovědnost za spáchaný čin, vypořádat se s jeho příčinami a přičinit se o odstranění škodlivých následků jeho provinění. V případě potřeby lze na mladistvém požadovat, aby se zavázal k chování omezujícímu možnost spáchání dalších provinění.

§ 69 [\[Komentář WK\]](#)

Druhy zvláštních způsobů řízení

(1) V trestních věcech mladistvých lze použít těchto zvláštních způsobů řízení:

a) podmíněného zastavení trestního stíhání,³²⁾

b) narovnání³³⁾ a

c) odstoupení od trestního stíhání.

(2) V rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání nebo o podmíněném zastavení trestního stíhání, v souvislosti s kterým se mladistvý zavázal zdržet se po zkušební dobu určité činnosti nebo složil peněžitou částku určenou státní na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti, se stanoví zkušební doba na šest měsíců až tři roky.

Odstoupení od trestního stíhání

§ 70 [\[Komentář WK\]](#)

(1) V řízení o provinění, na které [trestní zákoník](#) stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje tři léta, může soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce z důvodu chybějícího veřejného zájmu na dalším stíhání mladistvého a s přihlédnutím k povaze a závažnosti provinění a osobě mladistvého odstoupit od trestního stíhání mladistvého, jestliže

a) trestní stíhání není účelné a

b) potrestání není nutné k odvrácení mladistvého od páchaní dalších provinění.

(2) Součástí rozhodnutí o odstoupení od trestního stíhání je též výrok o zastavení trestního stíhání pro skutek, ve kterém bylo spatřováno provinění, jehož se odstoupení od trestního stíhání týká.

(3) Odstoupit od trestního stíhání lze zejména v případě, jestliže mladistvý již úspěšně vykonal vhodný probační program, byla úplně nebo alespoň částečně nahrazena škoda způsobená proviněním a poškozený s takovým odškodněním souhlasil, bylo úplně nebo alespoň částečně vráceno bezdůvodné obohacení získané proviněním a poškozený s takovým rozsahem vrácení bezdůvodného obohacení souhlasil, anebo bylo mladistvému vysloveno napomenutí s výstrahou a takové řešení lze považovat z hlediska účelu řízení za dostatečné.

(4) Proti usnesení podle [odstavců 1 a 2](#) je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek. Poškozený se o odstoupení od trestního stíhání vyzumí.

(5) V trestním stíhání mladistvého, od něhož bylo odstoupeno, se však pokračuje, prohlásí-li mladistvý do tří dnů od doby, kdy mu bylo usnesení o odstoupení od trestního stíhání oznámeno, že na projednání věci trvá. O tom je třeba obviněného poučit.

(6) Jestliže bylo odstoupeno od trestního stíhání mladistvého a v řízení se pokračovalo jen proto, že mladistvý na projednání věci trval, soud pro mládež, neshledá-li důvod ke zproštění mladistvého, vysloví sice vinu, trestní opatření však neuloží.

§ 71 [\[Komentář WK\]](#)

Odstoupení od trestního stíhání se eviduje jako skutečnost významná pro trestní řízení podle zvláštního zákona.³⁴⁾

Oddíl 11

Opravné prostředky a řízení o nich

§ 72 [\[Komentář WK\]](#)

Osoby oprávněné podat opravné prostředky

(1) Opravné prostředky ve prospěch mladistvého může podat, a to i proti jeho vůli, příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí; lhůta k podání opravného prostředku mu běží samostatně.

(2) Stížnost ve prospěch mladistvého mohou podat též jeho příbuzní v pokolení přímém, jeho sourozenec, osvojitel, manžel a druh; lhůta k podání stížnosti jim končí tímž dnem jako mladistvému.

(3) Návrh na povolení obnovy řízení v neprospěch obviněného může podat jen státní zástupce do šesti měsíců od doby, kdy se dozvěděl o skutečnostech odůvodňujících podání návrhu na povolení obnovy, nejdéle však do uplynutí poloviny doby promlčení trestního stíhání.

Oddíl 12

Společná ustanovení

§ 73 [\[Komentář WK\]](#)

(1) Zvláštní ustanovení o trestním řízení ve věcech mladistvých se neužije

a) v řízení o proviněních, která obviněný spáchal jednak před dovršením osmnáctého roku, jednak po jeho dovršení, jestliže [trestní zákoník](#) na čin spáchaný po dovršení osmnáctého roku stanoví trest stejný nebo přísnější, nebo

b) bylo-li zahájeno trestní stíhání až po dovršení devatenáctého roku mladistvého.

(2) Ustanovení tohoto zákona o účasti orgánu sociálně-právní ochrany dětí se neužije, jestliže se úkon provádí po dovršení devatenáctého roku věku mladistvého.

Oddíl 13

Výkon rozhodnutí

§ 74 [\[Komentář WK\]](#)

Obecné ustanovení

Jestliže tato hlava neobsahuje ustanovení zvláštní, užije se na výkon ochranných a trestních opatření obecných ustanovení [trestního řádu](#) o výkonu odpovídajících ochranných opatření a trestů.

§ 75 [\[Komentář WK\]](#)

Působnost Probační a mediační služby při výkonu rozhodnutí

(1) Probační a mediační služba zajišťuje v řízení podle tohoto zákona dohled nad mladistvým a v případech, kdy dohled nebyl uložen, provádí úkony směřující k tomu, aby mladistvý vedl ve zkušební době řádný život, pokud bylo rozhodnuto

- a) o propuštění mladistvého z vazby za současného uložení dohledu,
- b) o podmíněném zastavení trestního stíhání,
- c) o podmíněném upuštění od trestního opatření s dohledem,
- d) o uložení obecně prospěšných prací za současného uložení výchovných opatření,
- e) o uložení peněžitého opatření s podmíněným odkladem výkonu,
- f) o podmíněném odsouzení, včetně podmíněného odsouzení s dohledem,
- g) o podmíněném propuštění z výkonu odnětí svobody, včetně podmíněného propuštění z výkonu odnětí svobody za současného uložení dohledu, a
- h) o uložení dalších trestních, ochranných a výchovných opatření a soud předal věc Probační a mediační službě.

(2) Probační úředník může být i ve vykonávacím řízení pověřen předsedou senátu zjišťováním potřebných údajů o osobě mladistvého a jeho poměrech.

§ 75a [\[Komentář WK\]](#)

Výkon trestního opatření vyhoštění

Nebyl-li mladistvý, který je občanem Evropské unie, vyhoštěn do dvou let od pravomocného uložení trestního opatření vyhoštění, předseda senátu soudu pro mládež ověří, zda nenastaly skutečnosti, pro které trest vyhoštění nelze uložit.

§ 76 [\[Komentář WK\]](#)

Výkon trestního opatření odnětí svobody

Výkon trestního opatření odnětí svobody upravuje zvláštní zákon.

§ 77 [\[Komentář WK\]](#)

Zvláštní důvod odkladu výkonu trestního opatření odnětí svobody

(1) Výkon odnětí svobody nepřevyšující jeden rok uložený mladistvému lze na jeho návrh odložit na dobu potřebnou k dokončení jeho vzdělání nebo jiné přípravy k povolání, nejdéle však na dobu dvou let.

(2) Jestliže mladistvý v době odkladu nespáchal žádné provinění ani trestný čin a úspěšně dokončil své vzdělávání nebo jinou přípravu k povolání, může soud pro mládež s přihlédnutím k povaze a závažnosti spáchaného provinění, k délce vzdělání nebo jiné přípravy k povolání, osobě mladistvého a jeho poměrům rozhodnout o upuštění od výkonu odnětí svobody.

(3) Proti rozhodnutí podle [odstavce 2](#) je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

(4) Bylo-li upuštěno od výkonu odnětí svobody podle [odstavce 2](#), hledí se na mladistvého, jako by nebyl odsouzen.

§ 78 [\[Komentář WK\]](#)

Podmíněné propuštění mladistvého

(1) Mladistvého lze na návrh státního zástupce nebo ředitele věznice podmíněně propustit z výkonu odnětí svobody za podmínek stanovených v [trestním zákoníku](#)35) i dříve, než vykoná jeho třetinu, polovinu nebo dvě třetiny.

(2) Při podmíněném propuštění podle [odstavce 1](#) stanoví soud zkušební dobu u odsouzených za přečin až na tři roky a u odsouzených za zločin až na pět let.

§ 79 [\[Komentář WK\]](#)

Přeřazení mladistvého

(1) Dovrší-li mladistvý ve výkonu odnětí svobody devatenáctý rok svého věku, může soud pro mládež rozhodnout, že se odsouzený přeřadí do věznice pro ostatní odsouzené. Při rozhodování přihlédne zejména k dosaženému stupni jeho převýchovy a k délce zbytku trestního opatření. Přeřadí-li soud pro mládež odsouzeného do věznice pro ostatní odsouzené, musí zároveň rozhodnout, do kterého typu věznice bude odsouzený pro další výkon trestního opatření zařazen.

(2) Rozhodnutí o přeřazení odsouzeného do věznice pro ostatní odsouzené se vždy považuje za rozhodnutí o přeřazení do věznice s přísnějším režimem.

§ 80 [\[Komentář WK\]](#)

Výkon dohledu probačního úředníka

(1) Výkon dohledu nařídí předseda senátu soudu pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce středisku Probační a mediační služby, v jehož obvodu mladistvý bydlí nebo se zdržuje.

(2) Probační úředník při výkonu dohledu dohlíží na plnění povinností uložených mladistvému, a za tím účelem také pravidelně navštěvuje mladistvého, nad nímž vykonává dohled, v jeho bydlišti, na pracovišti a ve škole.

(3) Pomoc a poradenství provádí probační úředník v rámci přípravy a realizace individuálně vytvořeného probačního plánu dohledu nad mladistvým.

(4) Poruší-li mladistvý, kterému byl uložen dohled, závažně nebo opakovaně podmínky dohledu nebo jiná uložená výchovná opatření, informuje o tom probační úředník bez zbytečného odkladu předsedu senátu soudu pro mládež a v přípravném řízení státního zástupce, který dohled uložil. V případě méně závažného porušení stanovených podmínek a výchovných opatření může probační úředník udělit mladistvému výstrahu; tyto výstrahy však mohou být uděleny nejvýše dvě v průběhu jednoho roku. Udělení výstrahy není rozhodnutím podle [trestního řádu](#).

(5) Nestanoví-li předseda senátu nebo v přípravném řízení státní zástupce jinak, zpracuje probační úředník nejméně jednou za šest měsíců zprávu, ve které informuje předsedu senátu soudu pro mládež a v přípravném řízení státního zástupce, který dohled uložil, o průběhu výkonu dohledu nad mladistvým, o plnění uložených výchovných opatření mladistvým a o jeho osobních, rodinných a sociálních poměrech a aktuální životní situaci.

§ 81 [\[Komentář WK\]](#)

Změna výchovných opatření

(1) O změně nebo zrušení výchovných opatření rozhoduje ve veřejném zasedání soud pro mládež, který výchovné opatření uložil, a to na návrh státního zástupce, probačního úředníka, příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí, anebo i bez takového návrhu.

(2) Proti rozhodnutí podle [odstavce 1](#) je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

(3) O změně nebo zrušení výchovných opatření podle [odstavce 1](#) rozhodne soud do 30 dnů od zahájení řízení.

§ 82 [\[Komentář WK\]](#)

Výkon ochranné výchovy

(1) Ochranná výchova se vykonává ve výchovných zařízeních; vyžaduje-li to však zdravotní stav mladistvého, má jeho přijetí do péče poskytovatele zdravotních služeb přednost před výkonem ochranné výchovy.

(2) Výkon ochranné výchovy nařídí předseda senátu diagnostickému ústavu podle zvláštního zákona.⁷⁾

(3) Jestliže mladistvý není ve vazbě a není obava, že uprchne, může mu předseda senátu poskytnout před nástupem přiměřenou lhůtu k obstarání jeho záležitostí.

§ 83 [\[Komentář WK\]](#)

Upuštění od výkonu ochranné výchovy

(1) O upuštění od výkonu ochranné výchovy před jejím započítáním rozhodne soud pro mládež, který ochrannou výchovu uložil, a to ve veřejném zasedání na návrh státního zástupce, probačního úředníka, příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí, anebo i bez takového návrhu.

(2) Proti rozhodnutí podle [odstavce 1](#) je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 84 [\[Komentář WK\]](#)

Propuštění z ochranné výchovy

(1) O propuštění z ochranné výchovy rozhoduje ve veřejném zasedání okresní soud pro mládež, v jehož obvodu se

ochranná výchova vykonává, a to na návrh státního zástupce, příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí, probačního úředníka, mladistvého, nebo výchovného zařízení, anebo i bez takového návrhu.

(2) Jestliže návrh podle [odstavce 1](#) nebyl podán výchovným zařízením, je před rozhodnutím třeba vyslechnout zástupce tohoto zařízení.

(3) Proti rozhodnutí podle [odstavce 1](#) je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 85 [\[Komentář WK\]](#)

Podmíněné umístění mimo výchovné zařízení

(1) O podmíněném umístění mladistvého mimo výchovné zařízení, ve kterém vykonává ochrannou výchovu, rozhoduje ve veřejném zasedání na návrh státního zástupce, příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí, probačního úředníka, výchovného zařízení, na žádost mladistvého, anebo i bez takového návrhu, okresní soud pro mládež, v jehož obvodu se ochranná výchova vykonává.

(2) Proti rozhodnutí podle [odstavce 1](#) je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 86 [\[Komentář WK\]](#)

Prodloužení ochranné výchovy

(1) O prodloužení ochranné výchovy rozhoduje ve veřejném zasedání okresní soud pro mládež, v jehož obvodu se ochranná výchova vykonává, a to na návrh státního zástupce, příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí, probačního úředníka, nebo výchovného zařízení, anebo i bez takového návrhu.

(2) Jestliže návrh podle [odstavce 1](#) nebyl podán výchovným zařízením, je před rozhodnutím třeba vyslechnout zástupce tohoto zařízení.

(3) Prodloužit ochrannou výchovu lze jen tehdy, jestliže bylo s jejím výkonem již započato.

(4) Proti rozhodnutí podle [odstavce 1](#) je přípustná stížnost.

§ 87 [\[Komentář WK\]](#)

Změna ochranné výchovy

(1) O změně ochranné výchovy v ústavní výchovu a naopak rozhoduje ve veřejném zasedání okresní soud pro mládež, v jehož obvodu se ochranná výchova nebo ústavní výchova vykonává, a to na návrh státního zástupce, probačního úředníka, příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí, výchovného zařízení, nebo mladistvého, anebo i bez takového návrhu.

(2) Proti rozhodnutí podle [odstavce 1](#) je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 88 [\[Komentář WK\]](#)

Zahlázení odsouzení

(1) O zahlázení odsouzení mladistvého rozhodne předseda senátu soudu pro mládež, který rozhodoval ve věci v prvním stupni, i bez návrhu nebo žádosti.

(2) Proti rozhodnutí o zahlázení odsouzení je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Díl 8

Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech mladistvých

§ 88a [\[Komentář WK\]](#)

(1) Rozhodnutím ukládajícím mladistvému náhradní opatření za vazbu, které lze při splnění podmínek stanovených zákonem o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních zaslat jinému členskému státu k uznání a výkonu postupem podle části páté hlavy IV dílu 2 a 3 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, je pravomocné rozhodnutí státního zástupce nebo soudu, kterým bylo rozhodnuto o ponechání obviněného mladistvého na svobodě nebo o jeho propuštění z vazby za současného nahrazení vazby zárukou, slibem, dohledem probačního úředníka nebo předběžným opatřením podle trestního řádu nebo jeho umístěním v péči důvěryhodné osoby podle tohoto zákona.

(2) Rozhodnutím ukládajícím mladistvému peněžitou sankci nebo jiné peněžitě plnění, které lze při splnění podmínek stanovených zákonem o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních zaslat jinému členskému státu k uznání a výkonu postupem podle části páté hlavy VI dílu 2 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, je pravomocné rozhodnutí soudu, kterým bylo uloženo peněžitě opatření, nebo kterým byl nařízen podmíněně odložený výkon peněžitého opatření anebo kterým bylo rozhodnuto o povinnosti odsouzeného mladistvého k náhradě nákladů trestního řízení ve prospěch státu, jakož i rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení, kterým byla mladistvému v trestním řízení uložena pořádková pokuta.

(3) Rozhodnutím ukládajícím mladistvému propadnutí nebo zabránění majetku nebo věcí, které lze při splnění podmínek

stanovených zákonem o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních zaslat jinému členskému státu k uznání a výkonu postupem podle části páté hlavy VII dílu 2 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, je pravomocné rozhodnutí soudu, kterým bylo uloženo

- a) trestní opatření propadnutí věci,
- b) propadnutí náhradní hodnoty za výnos z trestné činnosti,
- c) ochranné opatření zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty, nebo
- d) zabrání náhradní hodnoty za výnos z trestné činnosti.

(4) Rozhodnutím ukládajícím mladistvému sankci spojenou se zbavením osobní svobody, které lze při splnění podmínek stanovených zákonem o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních zaslat jinému členskému státu k uznání a výkonu postupem podle části páté hlavy VIII dílu 2 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, je pravomocné rozhodnutí soudu, kterým bylo uloženo trestní opatření nepodmíněného odnětí svobody nebo bylo rozhodnuto o výkonu jeho zbytku, včetně případů, kdy bylo rozhodnuto o výkonu podmíněně odloženého trestního opatření odnětí svobody, o výkonu náhradního trestního opatření odnětí svobody za nevykonané trestní opatření domácího vězení nebo peněžitě trestní opatření, nebo kterým bylo na nepodmíněné odnětí svobody přeměněno trestní opatření obecně prospěšných prací, nebo kterým byla uložena zabezpečovací detence, ústavní ochranné léčení nebo ochranná výchova.

(5) Rozhodnutím ukládajícím mladistvému sankci nespojenou se zbavením osobní svobody, dohled nebo omezení anebo povinnosti, které lze při splnění podmínek stanovených zákonem o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních zaslat jinému členskému státu k uznání a výkonu postupem podle části páté hlavy IX dílu 2 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, je pravomocné rozhodnutí soudu, kterým byl mladistvému, vůči němuž bylo podmíněně upuštěno od uložení trestního opatření, jemuž byl podmíněně odložen výkon trestního opatření odnětí svobody nebo který byl podmíněně propuštěn z výkonu trestního opatření odnětí svobody, uložena dohled probačního úředníka, povinnost podrobit se probačnímu programu, výchovná povinnost nebo výchovné omezení, a pravomocné rozhodnutí soudu, kterým bylo mladistvému uloženo trestní opatření domácího vězení, obecně prospěšných prací, zákazu činnosti, zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce nebo ambulantní ochranné léčení.

(6) Při výkonu rozhodnutí jiného členského státu směřujícího vůči mladistvému, jež bylo uznáno postupem podle části páté hlav IV, VI, VIII a IX zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, se postupuje podle tohoto zákona a podle trestního řádu.

HLAVA III

ŘÍZENÍ VE VĚCÍCH DĚTÍ MLADŠÍCH PATNÁCTI LET

§ 89 [\[Komentář WK\]](#)

Dítě mladší patnácti let

- (1) Dítě mladší patnácti let není trestně odpovědné.
- (2) Dopustí-li se dítě mladší než patnáct let činu jinak trestného, učiní soud pro mládež opatření potřebná k jeho nápravě, která jsou uvedena v [§ 93](#) (dále jen "opatření").
- (3) Jednání dítěte mladšího než patnáct let, které je jiným protiprávním činem, než je uveden v [odstavci 2](#), se posuzuje a projednává podle obecných předpisů.

§ 90 [\[Komentář WK\]](#)

Zahájení řízení

- (1) Dítěti mladšímu než patnáct let, které se dopustilo činu jinak trestného, lze opatření uložit na návrh státního zastupitelství. Státní zastupitelství je povinno návrh podat bezodkladně poté, jakmile se dozví, že trestní stíhání je nepřipustné, protože jde o osobu, která není pro nedostatek věku trestně odpovědná.
- (2) Nebylo-li řízení o uložení opatření dítěti mladšímu než patnáct let, které se dopustilo činu jinak trestného, zahájeno na návrh státního zastupitelství podle [odstavce 1](#), může je soud pro mládež zahájit i bez návrhu.
- (3) Řízení o návrhu na uložení opatření dítěti mladšímu než patnáct let, které se dopustilo činu jinak trestného, podaném někým jiným než státním zastupitelstvím soud pro mládež zastaví. To nevylučuje zahájení řízení soudem pro mládež podle [odstavce 2](#).

§ 91 [\[Komentář WK\]](#)

Účastníci řízení

- (1) Účastníky řízení o uložení opatření dítěti mladšímu než patnáct let, které se dopustilo činu jinak trestného, jsou nezletilé dítě, příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí, zákonní zástupci dítěte, osoby, kterým bylo dítě svěřeno do výchovy nebo jiné obdobné péče, jakož i další osoby, o jejichž právech a povinnostech má být v řízení jednáno. Podalo-li návrh podle [§ 90 odst. 1](#), je účastníkem řízení také státní zastupitelství.

(2) Opatrovníkem dítěte pro řízení ustanoví soud pro mládež advokáta. Advokát tu vykonává svá oprávnění i po dosažení zletilosti dítěte až do skončení řízení ve věci dítěte mladšího patnácti let.

§ 92 [\[Komentář WK\]](#)

Jednání

(1) V řízení nemusí být dítě vyslechnuto, bylo-li jeho jednání, v němž je spatřován čin jinak trestný, spolehlivě prokázáno jiným způsobem. Jeho názor ve věci musí být vždy zjištěn.

(2) Nerozhodne-li soud pro mládež jinak, konají se jednání ve věcech uložení opatření dítěti mladšímu než patnáct let, které se dopustilo činu jinak trestného, s vyloučením veřejnosti; účast při jednání soud pro mládež vždy povolí úředníkům Probační a mediační služby.

(3) Ustanovení [§ 52 až 54](#) platí obdobně.

§ 93 [\[Komentář WK\]](#)

Opatření

(1) Dopustí-li se dítě mladší patnácti let činu jinak trestného, může mu soud pro mládež uložit, a to zpravidla na základě výsledků předchozího pedagogicko-psychologického vyšetření, tato opatření

- a) výchovnou povinnost,
- b) výchovné omezení,
- c) napomenutí s výstrahou,
- d) zařazení do terapeutického, psychologického nebo jiného vhodného výchovného programu ve středisku výchovné péče⁷⁾,
- e) dohled probačního úředníka,
- f) ochrannou výchovu,
- g) ochranné léčení.

(2) Ochrannou výchovu soud pro mládež uloží dítěti, které spáchalo čin, za nějž trestní zákoník dovoluje uložení výjimečného trestu, a které v době spáchání činu dovršilo dvanáctý rok svého věku a bylo mladší patnácti let.

(3) Ochranná výchova může být uložena též dítěti, které v době spáchání činu bylo mladší patnácti let, odůvodňuje-li to povaha spáchaného činu jinak trestného a je-li to nezbytně nutné k zajištění jeho řádné výchovy.

(4) Ochranné léčení může soud pro mládež uložit dítěti mladšímu patnácti let a to na základě výsledků předchozího vyšetření duševního stavu dítěte ([§ 58](#)), jestliže spáchalo čin jinak trestný

- a) ve stavu vyvolaném duševní poruchou, nebo
- b) pod vlivem návykové látky nebo v souvislosti s jejím zneužíváním, jde-li o dítě, které se oddává zneužívání takové látky, a jeho pobyt na svobodě bez uložení ochranného léčení je nebezpečný.

(5) Podle povahy nemoci a léčebných možností soud pro mládež uloží ochranné léčení ústavní nebo ambulantní. Ústavní léčení může soud pro mládež změnit dodatečně na léčení ambulantní a naopak. Ochranné léčení potrvá, dokud to vyžaduje jeho účel. Soud pro mládež nejméně jednou za dvanáct měsíců přezkoumá, zda důvody pro další pokračování ochranného léčení trvají, jinak je zruší.

(6) Na dohled probačního úředníka se s přihlédnutím k věku dítěte použijí přiměřeně ustanovení [§ 16 odst. 1, 2 a 3](#) a [§ 80 odst. 1, 3, 4 a 5](#). Probační úředník při výkonu dohledu také pravidelně navštěvuje dítě mladší patnácti let, nad nímž vykonává dohled, v jeho bydlišti a ve škole.

(7) Na ukládání výchovných povinností, výchovných omezení a napomenutí s výstrahou se s přihlédnutím k věku dítěte použijí přiměřeně ustanovení [§ 18, 19](#) a [20](#). Tato opatření může dítěti mladšímu patnácti let uložit pouze soud pro mládež.

(8) Při ukládání opatření podle [odstavce 1](#) soud pro mládež dbá na výchovné působení na dítě a sleduje i preventivní účinek opatření. Dítěti lze opatření podle [odstavce 1](#) uložit až do dovršení osmnácti let věku, s výjimkou ochranného léčení, které lze uložit a vykonávat i po dovršení osmnácti let věku dítěte.

(9) Dítěti může být současně uloženo i více opatření, je-li to potřebné k dosažení účelu tohoto zákona ([§ 1 odst. 2](#)).

(10) Soud pro mládež může upustit od uložení opatření, postačuje-li k dosažení účelu tohoto zákona ([§ 1 odst. 2](#)) projednání činu dítěte státním zástupcem nebo před soudem pro mládež.

(11) O uložení opatření soud pro mládež rozhoduje rozsudkem. O zamítnutí návrhu státního zástupce, o zastavení

řízení, o upuštění od uložení opatření, o změně uloženého opatření a o zrušení uloženého opatření rozhoduje soud pro mládež usnesením.

§ 94 [\[Komentář WK\]](#)

Uveřejnění výsledků řízení

(1) Výsledek řízení o uložení opatření dítěti mladšímu než patnáct let, které se dopustilo činu jinak trestného, může být uveřejněn ve veřejných sdělovacích prostředcích jen po právní moci rozhodnutí, kterým bylo řízení skončeno, a jen bez uvedení jména a příjmení dítěte, dalších účastníků řízení a jejich opatrovníků nebo jiných zástupců.

(2) Výjimky ze zákazů uveřejnění uvedených v [odstavci 1](#) může povolit v odůvodněných případech soud pro mládež.

§ 95 [\[Komentář WK\]](#)

Náhrada nákladů řízení

(1) Za poskytnutí právních služeb při výkonu funkce opatrovníka dítěte náleží advokátu odměna, náhrada hotových výdajů a náhrada za promeškaný čas ve výši a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem;³⁶⁾ výše odměny se přitom řídí ustanoveními tohoto zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně.

(2) Odměnu, náhradu hotových výdajů a náhradu za promeškaný čas za poskytnuté právní služby je povinen zaplatit stát. V odůvodněných případech stát poskytne advokátu na jeho žádost přiměřenou zálohu.

(3) V odůvodněných případech přizná soud pro mládež státu náhradu nákladů, které mu vznikly zaplacením odměny, náhrady hotových výdajů a náhrady za promeškaný čas advokátu podle [odstavce 2](#), a to proti dítěti, jeho zákonným zástupcům, osobám, kterým bylo dítě svěřeno do výchovy nebo jiné obdobné péče, popřípadě proti dalším osobám, o jejichž právech a povinnostech bylo v řízení jednáno, bylo-li uloženo některé z opatření uvedených v [§ 93 odst. 1](#). Ize-li to po nich spravedlivě žádat a odůvodňují-li to jejich majetkové poměry. Byla-li náhrada nákladů uložena více osobám, jsou ji povinny poskytnout státu společně a nerozdílně.

§ 95a [\[Komentář WK\]](#)

Výkon ochranného léčení

(1) Výkon ochranného léčení nařídí soud pro mládež zdravotnickému zařízení, v němž má být ochranné léčení vykonáno. K nařízení výkonu ochranného léčení soud pro mládež pro potřeby zdravotnického zařízení připojí znalecký posudek, opis protokolu o výslechu znalce nebo opis lékařské zprávy o zdravotním stavu dítěte mladšího patnácti let, pokud v průběhu řízení byly opatřeny. Je-li dítě, u něhož bylo uloženo ústavní ochranné léčení, při pobytu na svobodě nebezpečné pro své okolí, zařídí soud pro mládež bezodkladně jeho dodání do zdravotnického zařízení; jinak je vyzve prostřednictvím jeho rodičů nebo jiného zákonného zástupce nebo osoby, které bylo dítě svěřeno do výchovy nebo jiné obdobné péče, k nástupu ochranného léčení v přiměřené lhůtě, kterou zároveň stanoví. Nenastoupí-li dítě uložené ochranné léčení ve stanovené lhůtě, může soud pro mládež u ústavního ochranného léčení nařídít jeho dodání do zdravotnického zařízení nebo u ambulantního ochranného léčení nařídít jeho předvedení v součinnosti s příslušnými státními orgány.

(2) Soud pro mládež požádá zdravotnické zařízení, aby mu oznámilo, kdy bylo s výkonem ochranného léčení započato. Zároveň požádá zdravotnické zařízení, aby soudu pro mládež podalo neprodleně zprávu, jestliže pomínou důvody pro další pokračování ochranného léčení nebo nastanou důvody pro jeho změnu. Nebude-li ochranné léčení vykonáno tak, aby do jednoho roku od jeho započetí bylo rozhodnuto o jeho zrušení, podá zdravotnické zařízení nejméně dva měsíce před uplynutím lhůty jednoho roku od počátku výkonu ochranného léčení nebo od předchozího rozhodnutí o jeho pokračování návrh na jeho další pokračování. V návrhu na propuštění z ochranného léčení, na jeho změnu nebo zrušení anebo v návrhu na jeho další pokračování zdravotnické zařízení popíše průběh a výsledky ochranného léčení a uvede důvody navrhovaného postupu. O tom je třeba zdravotnické zařízení poučit.

(3) O změně způsobu výkonu ochranného léčení rozhoduje soud pro mládež na návrh zdravotnického zařízení, státního zástupce, dítěte, na němž se vykonává ochranné léčení, zákonného zástupce dítěte, příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí, anebo i bez takového návrhu.

(4) Soud pro mládež na podkladě vyžádaných zpráv sleduje výkon ochranného léčení a nejméně jednou za dvanáct měsíců od započetí jeho výkonu nebo od předchozího rozhodnutí o jeho pokračování přezkoumá, zda důvody pro jeho další pokračování trvají. Od dalšího pokračování ochranného léčení nebo o zrušení uloženého ochranného léčení rozhodne soud pro mládež na návrh zdravotnického zařízení, státního zástupce, dítěte, na němž se vykonává ochranné léčení, zákonného zástupce dítěte, příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí, anebo i bez takového návrhu.

§ 96 [\[Komentář WK\]](#)

Užití předpisů o občanském soudním řízení

Nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje soud pro mládež v řízení podle této hlavy podle předpisů upravujících občanské soudní řízení.

HLAVA IV

SPOLEČNÁ A PŘECHODNÁ USTANOVENÍ K ČÁSTI PRVNÍ

§ 97 [\[Komentář WK\]](#)

(1) Pokud jiné předpisy mluví o trestech, rozumí se jimi podle povahy věci též trestní opatření podle tohoto zákona.

(2) Pokud jiné předpisy mluví o trestním řízení, rozumí se jím podle povahy věci též řízení ve věcech mladistvých podle tohoto zákona.

§ 98 [\[Komentář WK\]](#)

Na řízení ve věcech, v nichž byla podána obžaloba přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se užití dosavadní předpisy.

ČÁST DRUHÁ

zrušena

§ 99

zrušen

ČÁST TŘETÍ

Změna [trestního řádu](#)

§ 100 [\[Komentář WK\]](#)

Zákon č. [141/1961 Sb.](#), o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. [57/1965 Sb.](#), zákona č. [58/1969 Sb.](#), zákona č. [149/1969 Sb.](#), zákona č. [48/1973 Sb.](#), zákona č. [29/1978 Sb.](#), zákona č. [43/1980 Sb.](#), zákona č. [159/1989 Sb.](#), zákona č. [178/1990 Sb.](#), zákona č. [303/1990 Sb.](#), zákona č. [558/1991 Sb.](#), zákona č. [25/1993 Sb.](#), zákona č. [115/1993 Sb.](#), zákona č. [292/1993 Sb.](#), zákona č. [154/1994 Sb.](#), nálezu Ústavního soudu České republiky uveřejněného pod č. [214/1994 Sb.](#), nálezu Ústavního soudu České republiky uveřejněného pod č. [8/1995 Sb.](#), zákona č. [152/1995 Sb.](#), zákona č. [150/1997 Sb.](#), zákona č. [209/1997 Sb.](#), zákona č. [148/1998 Sb.](#), zákona č. [166/1998 Sb.](#), zákona č. [191/1999 Sb.](#), zákona č. [29/2000 Sb.](#), zákona č. [30/2000 Sb.](#), zákona č. [227/2000 Sb.](#), nálezu Ústavního soudu České republiky uveřejněného pod č. [77/2001 Sb.](#), zákona č. [144/2001 Sb.](#), zákona č. [265/2001 Sb.](#), nálezu Ústavního soudu České republiky uveřejněného pod č. [424/2001 Sb.](#), zákona č. [200/2002 Sb.](#), zákona č. [226/2002 Sb.](#) a zákona č. [320/2002 Sb.](#), se mění takto:

1. V [§ 2 odst. 10](#) se za slovo "tomto" vkládají slova "nebo zvláštním".
2. V [§ 36 odst. 1 se na konci písmene b\)](#) doplňuje slovo "nebo" a [písmeno c\)](#) se zrušuje.

Dosavadní [písmeno d\)](#) se označuje jako písmeno c).

3. V [§ 36a odst. 1 se písmeno b\)](#) zrušuje.

Dosavadní [písmena c\)](#) a [d\)](#) se označují jako písmena b) a c).

4. V [§ 36a odst. 2 se písmeno c\)](#) zrušuje.

Dosavadní [písmena d\)](#) a [e\)](#) se označují jako písmena c) a d).

5. V [§ 265r odst. 3](#) se slova "písm. a) až d)" nahrazují slovy "písm. a) až c)".
6. V [§ 278 odst. 1](#) se slova "uvedené v [§ 26 odst. 5](#) a [6](#)" nahrazují slovy "uvedené v [§ 26 odst. 6](#) a [7](#)".
7. V [části třetí hlavě dvacáté nadpis oddílu prvního](#) zní: "Řízení ve věcech mladistvých".
8. [§ 291](#) zní:

"§ 291

Právní úprava řízení

Řízení v trestních věcech mladistvých upravuje zvláštní zákon. Pokud zvláštní zákon nestanoví jinak, postupuje se podle tohoto zákona."

9. [§ 292 až 301](#) se zrušují.
10. V [§ 314e odst. 4 se písmeno a\)](#) zrušuje.

Dosavadní [písmena b\) až d\)](#) se označují jako písmena a) až c).

11. V [části třetí hlavě dvacáté první v nadpisu oddílu pátého](#) se slova "a ochranné výchovy" zrušují.
12. [§ 354 až 357](#) se zrušují.
13. V [§ 363](#) se věta druhá zrušuje.
14. V [§ 364 se odstavec 2](#) zrušuje.

Dosavadní [odstavec 3](#) se označuje jako odstavec 2.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna [zákona o přestupcích](#)

§ 101 [\[Komentář WK\]](#)

V zákoně č. [200/1990 Sb.](#), o přestupcích, ve znění zákona č. [337/1992 Sb.](#), zákona č. [344/1992 Sb.](#), zákona č. [359/1992 Sb.](#), zákona č. [67/1993 Sb.](#), zákona č. [290/1993 Sb.](#), zákona č. [134/1994 Sb.](#), zákona č. [82/1995 Sb.](#), zákona č. [237/1995 Sb.](#), zákona č. [279/1995 Sb.](#), zákona č. [289/1995 Sb.](#), zákona č. [112/1998 Sb.](#), zákona č. [168/1999 Sb.](#), zákona č. [360/1999 Sb.](#), zákona č. [29/2000 Sb.](#), zákona č. [121/2000 Sb.](#), zákona č. [132/2000 Sb.](#), zákona č. [151/2000 Sb.](#), zákona č. [258/2000 Sb.](#), zákona č. [361/2000 Sb.](#), zákona č. [370/2000 Sb.](#), nálezů Ústavního soudu České republiky uveřejněného pod č. [52/2001 Sb.](#), zákona č. [164/2001 Sb.](#), zákona č. [254/2001 Sb.](#), zákona č. [265/2001 Sb.](#), zákona č. [273/2001 Sb.](#), zákona č. [274/2001 Sb.](#), zákona č. [312/2001 Sb.](#), zákona č. [6/2002 Sb.](#), zákona č. [62/2002 Sb.](#), zákona č. [78/2002 Sb.](#), zákona č. [216/2002 Sb.](#), zákona č. [259/2002 Sb.](#), zákona č. [285/2002 Sb.](#), zákona č. [311/2002 Sb.](#) a zákona č. [320/2002 Sb.](#), [§ 26](#) zní:

"§ 26

Přestupky na úseku soudnictví mládeže

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo v rozporu se zákonem uveřejní informaci o provinění spáchaném mladistvým nebo informací z řízení ve věci mladistvého, anebo informací z řízení ve věci dítěte mladšího patnácti let a uvede přitom jeho jméno, příjmení nebo jiné okolnosti, z nichž lze usuzovat na jeho osobu, anebo kdo v té souvislosti uveřejní podobiznu mladistvého nebo dítěte mladšího patnácti let.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50 000 Kč."

ČÁST PÁTÁ

Změna [zákona o výkonu trestu odnětí svobody](#)

§ 102 [\[Komentář WK\]](#)

Zákon č. [169/1999 Sb.](#), o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. [359/1999 Sb.](#), zákona č. [3/2002 Sb.](#) a zákona č. [320/2002 Sb.](#), se mění takto:

1. V [§ 1](#) se doplňuje odstavec 3, který zní:

"(3) Výkonem trestu se podle tohoto zákona rozumí též výkon trestního opatření odnětí svobody uloženého mladistvému; jeho výkonem se sleduje dosažení účelu stanoveného [zákonem](#) o soudnictví ve věcech mládeže."

2. V [§ 65 odst. 2](#) se slova "výchovného zařízení" nahrazují slovy "školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy".

ČÁST ŠESTÁ

Změna [zákona o výkonu vazby](#)

§ 103 [\[Komentář WK\]](#)

Zákon č. [293/1993 Sb.](#), o výkonu vazby, ve znění zákona č. [208/2000 Sb.](#), zákona č. [258/2000 Sb.](#) a zákona č. [3/2002 Sb.](#), se mění takto:

1. V [§ 26a odst. 1](#) se slova "výchovného zařízení" nahrazují slovy "školského zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy".

2. V [§ 26a odst. 2](#) se slova "výchovné zařízení" nahrazují slovy "školské zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy".

ČÁST SEDMÁ

ÚČINNOST

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2004.

Zaorálek v. r.

Klaus v. r.

Špidla v. r.

1) [Trestní zákoník.](#)

[Trestní řád.](#)

[Občanský soudní řád.](#)

Zákon č. [94/1963 Sb.](#), o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. [359/1999 Sb.](#), o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

2) [§ 12 odst. 1 až 5 trestního řádu.](#)

3) [§ 13, 20, 21, 24 a 111 trestního zákoníku.](#)

4) [§ 34 odst. 2 až 5 trestního zákoníku.](#)

5) [§ 35 trestního zákoníku.](#)

6) [§ 41 a 42 trestního zákona.](#)

6) [§ 59 trestního zákoníku.](#)

7) Zákon č. [109/2002 Sb.](#), o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů.

8) [§ 99 trestního zákoníku.](#)

8a) [§ 100 trestního zákoníku.](#)

9) [§ 101 až 104 trestního zákoníku.](#)

10)

10) [§ 99 až 104 trestního zákoníku.](#)

11) [§ 43 trestního zákoníku.](#)

12) [§ 37 trestního zákona.](#)

12) [§ 44 trestního zákoníku.](#)

13) [§ 45 a 45a trestního zákona.](#)

13) [§ 62 až 65 trestního zákoníku.](#)

13a) [§ 76 a 77 trestního zákoníku.](#)

14) [§ 57 trestního zákona.](#)

14) [§ 80 trestního zákoníku.](#)

15) [§ 67 až 69 trestního zákoníku.](#)

16) [§ 58 odst. 3 trestního zákoníku.](#)

17) [§ 40 odst. 2 trestního zákona.](#)

18) [§ 81 až 83 trestního zákoníku.](#)

19) [§ 84 až 87 trestního zákoníku.](#)

20) [§ 82 odst. 1 trestního zákoníku.](#)

21) [§ 94 odst. 2 až 5 trestního zákoníku.](#)

22) [§ 95 trestního zákoníku.](#)

23) [§ 14 odst. 3 věta](#) za středníkem trestního zákoníku.

- 24) [§ 265o odst. 2, § 275 odst. 3, § 287 a § 314k odst. 1 trestního řádu.](#)
- 25) [§ 73 trestního řádu.](#)
- 26) [§ 73a trestního řádu.](#)
- 27) [§ 201 odst. 2 trestního řádu.](#)
- 28) [§ 199 trestního řádu.](#)
- 29) [§ 157 odst. 2 a § 174 trestního řádu.](#)
- 30) [§ 160 trestního řádu.](#)
- 31) [§ 314c trestního řádu.](#)
- 32) [§ 307 a 308 trestního řádu.](#)
- 33) [§ 309 až 314 trestního řádu.](#)
- 34) Zákon č. [269/1994 Sb.](#), o Rejstříku trestů, ve znění zákona č. [126/2003 Sb.](#)
- 35) [§ 88, 89 a 91 trestního zákoníku.](#)
- 36) Vyhláška č. [177/1996 Sb.](#), o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů.